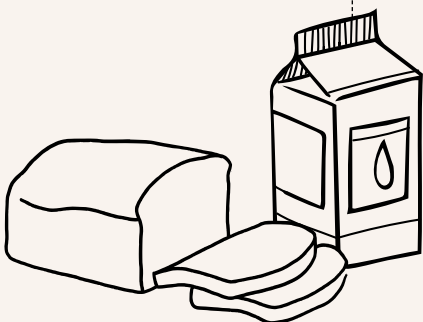
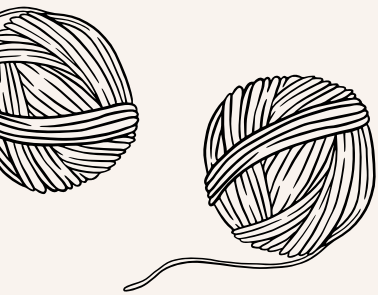

Årsmelding

2024

NORGES BYGDEKVINNELAG

leder

Takk for at nettopp du er med i bygdekvinnelaget. Organisasjonen som samler kvinner fra Tana i nord til Lindesnes i sør, og hvor vårt felles formål er utvikling av aktive og trygge bygdemiljø.

Årsmøtet i Ålesund gjorde vedtak om modernisering av formålsparagrafen. Det er formålsparagrafen som forteller oss hvem organisasjonen er, og hva vi sammen skal arbeide for. Bygdekvinnelaget har sterke røtter og tradisjoner, og jeg er overbevist om at denne styrken kan brukes inn i en ny tid. For verden er i endring, og vi må bruke vårt engasjement for små og store samfunnsspørsmål til å vise organisasjonen sin aktualitet.

Hverdagsberedskapen må vi kunne handtere i både fredstid- og ved kriser. Bygdekvinnelaget sin viktigste kunnskap er praktisk matkunnskap. Ingen kan forvalte og lære bort denne kunnskapen bedre enn medlemmene i de lokale bygdekvinnelagene. Jeg ser at vi arbeider daglig med dette temaet i alle våre kurs, vi lager skolehager, bidrar i undervisningen, samarbeider med andre beredskapsorganisasjoner og deltar i det offentlige ordskifte. I tillegg har også politisk påvirkning vært viktig for å påvirke kommunestyrene til å styrke timetallet i faget mat og helse, påvirke fylkestingene til å kjøpe inn mer lokal produsert mat til kantinene og sentralt har vi deltatt i en rekke høringer på Stortinget, møtt regjeringsmedlemmer, styrket relasjoner og delt kunnskapen vår til folk flest.

Og det gir resultat. Takk for ditt bidrag!

Å være medlem av en frivillig organisasjon gir oss som personer muligheter. Vi er alle brikker i de mangfoldige lokalsamfunnene vi lever i, og bygdekvinnelaget sine lokallag erfarer vi er inkluderende felleskap. Å være medlem har også i 2024 gitt deg muligheten til å ta på deg tillitsverv. Bygdekvinnelaget sin organisasjonsskole har gitt oss godt påfyll med tips og råd, gode grep og mye deling av erfaringer. Det bringer oss fremover.

Takk til alle som har tatt på seg tillitsverv, for i våre tannhjul er dere viktigere enn dere selv forstår. Vi har hatt besøk fra Guatemala, og oppholdet i både Tana, Innvik, Oslo og på fjellet gav oss nye perspektiv på hva vi faktisk har felles som kvinner selv om avstandene er store. Bygdekvinnelaget sin avtale med Utviklingsfondet har vært avgjørende for hva vi faktisk får til i en tid hvor statsledere ellers i verden strammer inn på sitt solidaritetsarbeid. Jeg er stolt bygdekvinne hver dag. Den viktigste grunnen er det mangfold av aktiviteter som jeg ser det tas initiativ til i hele landet. Vi er synlige, tydelige og aktuelle. Vi er en sterk organisasjon, og jeg er optimist på bygdekvinnelaget sine vegne.

Anne Irene Myhr
ANNE IRENE MYHR
Leder

Nøkkeltall 2024

11 853

REGISTRERTE
MEDLEMMER
HVORAV

9 982

BETALENDE
MEDLEMMER

INNMELDINGER

1002

UTMELDINGER

1 395

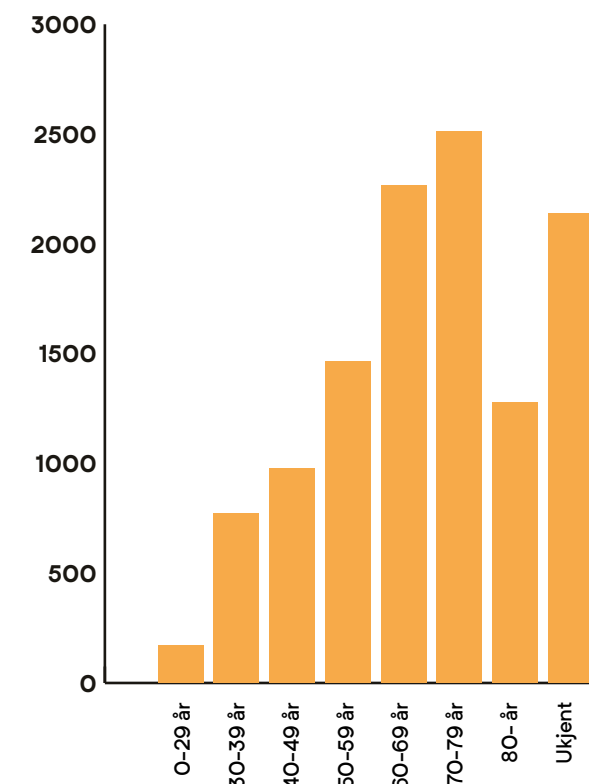
ANTALL
ÅRSVERK
I NORGES
BYGDEKVINNELAG

5

INKL. 2

PROSJEKSTILLINGER

ALDERSTATIKK
PÅ MEDLEMMENE I NORGES
BYGDEKVINNELAG

REGNSKAPS-
RESULTAT

530 583

INNTEKTER

17 044 342

EGENKAPITAL

9 045 095

YNGST

HEDMARK
BYGDEKVINNELAG

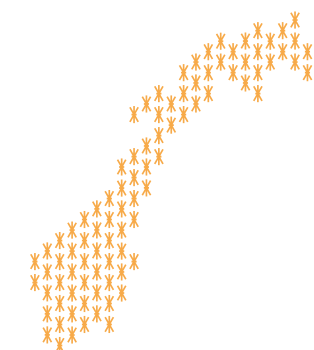
FLEST MEDLEMMER
UNDER 40 ÅR

PROSJEKTER

I 2024 har vi drevet følgende
nasjonale prosjekter:

Sammen for
inkludering

Nøysom

Bygdekvinnelaget
støtter arbeidet
for et bedre liv for
Maya-Mam kvinnene
i Guatemala.

20

I Nøysom-prosjektet
deles praktisk kunnskap
som gjør det enklere å
ta miljøvennlige og
bærekraftige valg

12

09

innhold

aktuelt

- 6 Optimisme og moro på landsmøte
- 7 Vant Matprisen — Årets formidler
- 9 FoodLessons — Tilbake til Fremtiden
- 14 Innspill på nye kostråd
- 16 Hva skal vi spise i fremtiden?
- 20 Guatemala

organisasjon

- 2 Leder
- 3 Nøkkeltall Norges Bygdekvinnelag 2024
- 10 Sammen for inkludering
- 12 Nøysom
- 13 Vinner av #strikkUNG40
- 17 Organisasjonsutvikling på dagsorden
- 18 Bygdekvinnelaget i media
- 40 Styrets beretning

lokal- og distriktslag

- 23 Nøkkeltall lokallag 2024
- 24 Distriktsledersamlingen 2024
- 25 Julesild med Juviksild
- 26 Vi gratulerer våre 100-årsjubilanter
- 30 Startet bygdekafé
- 33 Akershus Bygdekvinnelag på Agroteknikk
- 35 Mjøsaksjonen
- 36 Distriktsstyrer

ÅRSMELDING FOR NORGES BYGDEKVINNELAG

Opplag 300 trykkede eksemplarer samt digital distribusjon
Trykkeri og layout Flisa trykkeri
Redaktør Helle Cecilie Berger
Redaksjon Cesilie Aurbakken, Sosan Asgari Moltestad,
 Helle Cecilie Berger

Forside Helle Cecilie Berger

Besøksadresse Hollendergata 5, 3. etasje

Postadresse Postboks 9358 Grønland, 0135 Oslo

Telefon 22 05 48 15

E-post post@bygdekvinnelaget.no

Nettside www.bygdekvinnelaget.no

Optimisme og moro på landsmøte

Ny kurs og løft for Norges Bygdekvinnelag ble meislet ut under trivelige landsmøtedager i vakre Ålesund. I alt var det 100 delegater og 60 observatører og gjester. Møre- og Romsdal Bygdekvinnelag hadde lagt godt til rette for at landsmøtet skulle være en sosial- og kulturell møteplass. Det ble det.

TEKST: CESILIE AURBAKKEN

Talerstolen ble flittig brukt på landsmøtet. Det var gode diskusjoner om behovet for en modernisering av formålsparagrafen. Bygdekvinnelags solidaritetsarbeid i Guatemala og hva som er den beste måten å bidra på, spørsmålet om fordeling av kontingenten og debatten rundt vedtektsendringer som makstid på åtte år som styremedlem. God tid ble brukt på drøfting om hvordan og med hvilke tiltak Norges Bygdekvinnelag skal bli bedre på fordeling av roller og ansvar mellom de tre nivåene i organisasjonen og hvordan dyktiggjøre oss på organisasjonskunnskap.

POLITISK DEBATT

Lørdag morgen var det politisk debatt mellom varaordfører i Ålesund, Monika Molvær (H), stortingspolitiker, Katrine Kleveland (SP) og fylkespolitiker i Møre og Romsdal, Marit Aklestad (SV). Debattantene ble utfordret på saker som er

viktige for Norges Bygdekvinnelags medlemmer. Temaer som matsikkerhet og beredskap, nye kostråd for Norge, innføring av gratis skolemat og viktigheten av mangfold i frivilligheten ble debattert.

RESOLUSJONER

Det ble vedtatt to resolusjoner på landsmøtet. Den første handlet om kasting av plast, den andre handlet om de nye kostrådene.

Hver eneste dag blir millioner av tonn plast brukt til innpakking. Plastavfallet fra denne bruken fører til skader på dyr og omgivelser fordi plast ikke brytes ned. Landsmøtet oppfordrer innstendig produsenter og forbrukere til å tenke alternativt til bruken av plast.

Landsmøtet i Norges Bygdekvinnelag ber Helsedirektoratet i de nye nasjonale

kostrådene for Norge, gi råd om hvordan befolkningen kan og bør tilegne seg kunnskap om hvordan lage næringsrik og sunn mat fra bunnen av med gode og trygge råvarer.

ÅRETS LOKALLAG

Leder i Gossen Bygdekvinnelag, Kjellaug Urdshals løftet fram alle de viktige ressursene som finnes i laget da Gossen Bygdekvinnelag ble kåret til årets lokallag.

— Det er medlemmene våre som gjør hele Gossen Bygdekvinnelag til det fantastiske laget vi har, sier Kjellaug. Bygdekvinnelagets leder, Jorun Henriksen delte ut prisen.

I 2026 inviterer Buskerud Bygdekvinnelag til landsmøte i Drammen.

Det ble vedtatt to resolusjoner på landsmøtet. Den første med tema kasting av plast og den andre omhandlet de nye kostrådene.

Vant Matprisen — Årets formidler

— Dette er en pris til alle våre 11.000 bygdekvinner, sa Anne Irene Myhr, leder i Norges Bygdekvinnelag. Hun tok i mot Matprisen sammen med Kari Støfringsdal fra Sogn og Fjordane Bygdekvinnelag.

I JURYENS BEGRUNNELSE heter det at: Gjennom kursvirksomhet og råvareaksjoner løfter Norges Bygdekvinnelag norske råvarer, tradisjonshåndverk og matkultur. Om de ber oss spise mer bygg og norske grønnsaker, bruke hele dyret eller argumenterer for gratis skolemat, artikulere den frivillige organisasjonen innsikt og kunnskap som folk i by og bygd, trenger for å bidra til å redusere matsvinn, styrke selvforsyningen, bedre folkehelsen, og skape et bærekraftig matsystem.

Matprisen ble etablert i 2014, og er en del av Debio Marked.

Kongelig vevsymposium

12. april ble veventusiaster og bygdekvinner fra hele Norge invitert til H.K.H Kronprinsessens vev-symposium "Samlende tråder" i Dronning Sonjas kunststall.

På denne flotte og innholdsrike dagen møttes mennesker med bakgrunn fra husflid og kunst, organisasjoner og næringsliv. Alle med et stort engasjement for å ta vare på og videreutvikle vår felles vevkultur.

Norges Bygdekvinnelag takker Kronprinsessen og Dronningen for invitasjonen og som la så godt til rette for en inspirerende dag og møteplass fra hele det mangfoldige vev-Norge.

Under arrangementet intervjuet Dronningen vever Anne Britt Lotsberg. Lotsberg er i gang med et imponerende restaureringsprosjekt der hun vever trekk til mange av de gamle møblene som man finner på kongeboligen Gamlehaugen i Bergen. Anne Britt er bygdekvinne og medlem av Lothe Bygdekvinnelag i Sogn og Fjordane.

Foto: Stian Lysberg Solum, NTB

Studieforbundet kultur og tradisjon

Studieforbundet kultur og tradisjon gir tilskudd til frivillige organisasjoner som driver opplæring i mange former for folkelig kultur som husflid, håndverk, folkedans, teater, kystkultur og lokalhistorie. Mange av aktivitetene lokallagene i Norges Bygdekvinnelag arrangerer kvalifiserer til tilskudd fra studieforbundet. Eksempler på kurs er takkbakst, tradisjonsmat, strikking, søm, litteratur, dyrking i pallekarmen og motorsagkurs. Økt kursvirksomhet vil gi inntekt til lokallaget, distriktslaget og til Norges Bygdekvinnelag. I 2024 ble det gjennomført 368 kurs i regi av lokallagene og det ble utbetalt til sammen 616 998 kroner. Det er en økning på 114 614 kroner fra året før. Norges Bygdekvinnelag mottok støtte på 50 521 kroner.

Ny ansatt på kontoret i Norges Bygdekvinnelag

Vår dyktige medarbeider i administrasjonen Marie Aaslie (Mia) ble pensjonist i august. Mia har hatt hovedansvaret for medlemservice, drift av medlemsregisteret og vært i daglig kontakt med medlemmer og tillitsvalgte. Alltid tilgjengelig, arbeidsom, blid og serviceorientert. Norges Bygdekvinnelag takker Mari Aaslie for sitt store engasjement og fantastiske innsats for Norges Bygdekvinnelag gjennom mange år.

Marthe Gjestvang Olimb ble ansatt fra 15. august som organisasjonsadministrator og tar over stillingen etter Marie Aaslie.

Pride 2024

Bygdekinnene ledet an da Distrikts-Norge feiret kjærligheten og mangfoldet under prideparaden i Oslo. Norges Bygdekvinnelag ønsker å være en mangfoldig organisasjon. Vi jobber aktivt med å etablere felles møteplasser som er åpne for alle uavhengig av bakgrunn, alder, identitet og politisk eller religiøs tilhørighet. 29. juni deltok vi i Prideparaden sammen med bygdeungdomslaget og bondelaget i Oslo. Det var viktig å for oss å markere at vi ønsker at bygda skal være for alle. Det ble en fantastisk og innholdsrik feiring av kjærlighet, mangfold, glede, samhold, respekt og toleranse.

FoodLessons: Tilbake til fremtiden

Matforskningsprosjektet «FoodLessons» har vært ute på ekspedisjon i tre år for å finne ut hva vi kan lære av mathistorien vår og hva vi bør ta med fra den, inn i fremtiden. Én av bidragsyterne er bygdekvinnelaget.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER

Målet med prosjektet har vært å vise frem vår mangfoldige mat- og drikke-kultur på innovative og spennende måter. Eller som prosjektleder for FoodLessons, Annechen Bahr Bugge sier: «spore, skape og gjenskape». Forskerne i prosjektet har stor tro på at matnasjonen Norge kan løftes fram av matarven vår, og sette oss på kvalitetsnivå med Frankrike, Spania og Italia – land som har gastronomi i verdensklasse og har vært blant de dyktigste til å skape merkevarer av egen mat- og drikkearv.

Bonden og kokken har fått hovedrollen i prosjektet. Samarbeidspartnere i FoodLessons har i tillegg til prosjekteier SIFO vært flere av våre store museer, som Maihaugen og Østfoldsmuseene, Nasjonalbiblioteket, samt organisasjoner som Norsk Gardsost, Hanen og Norges Bygdekvinnelag.

Aktivitetene har vært utadrettede som foredrag og aktiv bruk av sosiale medier. Facebooksiden «FoodLessons» er en samlende formidler av alle samarbeidspartners aktiviteter.

Bygdekvinnelaget har bidratt aktivt inn i FoodLessons. Høsten 2024 inviterte prosjektet til et todagers sanselig korncruise i Østfold. Her bidro Norges Bygdekvinnelags redaktør, Helle Cecilie Berger med foredraget «På oppdagelsesferd med Lady Goldenglow — en reise i vår kakehistorie» hvor tradisjonelle kakeoppskrifter fra norsktradisjonsmat, no ble presentert.

INSPIRASJON FRA SVENSK OG DANSK MATARV

Vi som er samarbeidspartnere i FoodLessons reiste i 2024 på studietur til Sverige og Danmark for å lære hvordan

deres mathistorie blir synliggjort og formidlet.

Universitetet i Göteborg tilbyr eget matarvsstudie. En spennende formidlingsform er podkasten «Matarvspodden» som finnes på Spotify. Forskere og forfattere møtes i samtaler om Sveriges matarv.

Kornets Hus i Danmark et vitensenter på Jylland som feirer kornets historie og som viser den danske kulturens tilknytning til korn.

Det Grønn Museum, også på Jylland, rommer Danmarks historie om jakt, skog, landbruk og mat. Matsenteret alene formidler 15.000 år med mathistorie. Vi fikk prøve oss i «Madens hus». Kjøkken fra forskjellige tider er bygget opp i museet slik at publikum kan erfare hvordan det er å lage mat i ulike tidsepoker.

Frivilligheten er nøkkelen til inkludering

Pilotprosjektet «Sammen for inkludering», finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, IMDi og Norges Bygdekvinnelag ble avsluttet 30. desember 2024. Takk til alle engasjerte bygdekvinner som bidro til en vellykket gjennomføring av prosjektet.

TEKST: SOSAN ASGARI MOLLESTAD

Norges Bygdekvinnelag mener at inkludering bare kan oppnås gjennom systematisk og langsiktig arbeid basert på kunnskapsbygging og praktisk erfaring. Med dette som utgangspunkt søkte vi i 2022 midler fra Sparebankstiftelsen DNB og IMDi til et treårig pilotprosjekt. Gjennom prosjektet ville vi prøve ut potensialet og nytteverdien av et mer formalisert og varig samarbeid mellom frivilligheten og kommuner særlig med tanke på å øke mulighetene for minoritetskvinnens deltakelse i samfunnet og i arbeidslivet.

GODE ALLIANSER

Norges Bygdekvinnelag ønsker å bidra til løsninger som styrker inkludering i bygdene og gir et godt opplærings-tilbud til minoritetskvinner der de bor. Derfor er det viktig å utnytte de ressursene som frivilligheten representerer lokalt som et viktig bidrag til myndighetens

arbeid med integrering og inkludering. Vår erfaring over tid viser at de beste resultatene finner vi der hvor frivillige, offentlige og private aktører samarbeider godt i lag.

I løpet av prosjektperioden har lokale bygdekvinnelag bygget allianser med frivillige organisasjoner og kommunale instanser, skapt gode synergier og bidratt til en merverdi og effektivisering av integreringsarbeidet i kommunen.

ENGASJERTE AKTØRER

Gjennom pilotprosjektet «Sammen for inkludering» ble i løpet av prosjektperioden etablert formelle samarbeids-avtaler mellom følgende kommuner og tilhørende lokallag:

- Harstad kommune og Trondenes Bygdekvinnelag
- Stjørdal kommune og Skjelstadmark

Bygdekvinnelag, Hegra Bygdekvinnelag, Lånke Bygdekvinnelag, Stjørdal Bygdekvinnelag og Skatval Bygdekvinnelag.

- Suldal kommune og Sand Bygdekvinnelag
- Frogn kommune og Frogn Bygdekvinnelag

INNSATSGEVINSTEN

Vi opplever at pilotprosjektet har oppnådd sitt formål og effekten fra dette arbeidet har skapt engasjement og styrket inkluderingskompetansen i organisasjonen. I tillegg har arbeidet gitt organisasjonen erfaringer som kan inspirere og tas i bruk i arbeidet for inkludering gjennom samarbeid med kommunen. Men den største gevinsten er at prosjektaktivitetene har styrket mulighetene til minoritetskvinner for deltagelse i lokalsamfunnet der de bor.

Hurra for Verdens matvaredag

Verdens matvaredag er 16. oktober. Dette er en dag som skal skape oppmerksomhet rundt behovet for å skaffe tilstrekkelig og næringsrik mat til alle.

TEKST: SOSAN ASGARI MOLLESTAD | FOTO: JON SAGBAKKEN / ARBEIDETS RETT

I 2024 markerte Norges Bygdekvinnelag denne dagen med temaet «Inkludering gjennom bærekraftig matkunnskap».

INKLUDERING GJENNOM FORDELING AV KUNNSKAP

I forbindelse med markeringen av Verdens matvaredag ønsket Norges Bygdekvinnelag å sette fokus på inkludering, samarbeid og utveksling av matkunnskap. Det ble tildelt støtte til 20 lokallag på kr. 10 000,- pr. lag for planlegging og gjennomføring av inkluderende aktiviteter knyttet til satsningen «Inkludering gjennom bærekraftig matkunnskap». Dette som en del av pilotprosjektet «Sammen for inkludering».

Aktivitetene har inkludert mange kvinner med minoritetsbakgrunn i fellesskapet som våre lokallag representerer. Det er utvekslet kompetanse og kunnskap om mattradisjoner og kultur på tvers av aldersgrenser, bakgrunn og steds-tilhørighet. Aktivitetene har vært en arena for å bli kjent, arbeide for et fellesmål, oppleve mestring, bruke medbrakt kompetanse/ erfaringer og være aktiv bidragsyter til fellesskapet. I tillegg har deltagelse i aktivitetene bidratt til økt kjennskap til det frivillige organisasjonslivet blant målgruppen og bidratt til økt kompetanse om mangfold og inkludering i organisasjonen.

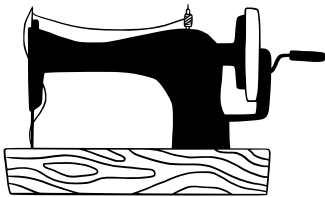
Os Bygdekvinnelag serverte norsk og eritreisk mat på Hagenjordet på Verdens matvaredag. Solrun O. Ledsaak, Tsega Okbaslassie, Azmera Tekle og Agnes Osflaten serverte betasuppe og zigni, og kunne by på flatbrød og injera som tilbehør.

I prosjektet inngikk Sand Bygdekvinnelag en samarbeidsavtale med Suldal kommune om å inkludere tilflyttere inn i frivilligheten.

Nøysom

Praktisk kunnskap for ein berekraftig kvardag

Gjennom prosjektet Nøysom har bygdekvinnelaget løfta fram den praktiske kunnskapen som gjer det enklare ta miljøvenlege berekraftig val i kvardagen. Over 125 bygdekvinnelag har engasjert seg og gjennomført meir enn 150 aktivitetar i løpet av året — eit imponerande mangfald av aktivitetar, kurs og verkstadar, som har samla folk i alle aldrar.

TEKST: ASTRID SEIME

GLIMT FRÅ NØYSOM-AKTIVITETAR SOM HAR BIDREGE TIL FELLESSKAP, MEISTRING OG PRAKTISK KUNNSKAP:

Eidsvoll Bygdekvinnelag har lært 5. klassingar på Vilberg barneskole å stoppe, lappe, strikke og fikse. Eidsvoll Bygdekvinnelag har hatt fleire dagar med stricking og lapping i samarbeid med Eidsvoll Husflidslag og Vilberg barneskule. Dei har også hatt Nøysom-kurs med dyrk sjølv og matlaging som tema. Foto: Astrid Seime

Frå kurs i dyrk sjølv der Hedmark Bygdekvinnelag samla familiar tre helga med bygging av plantekasser, dyrking og matlaging. Hedmark har hatt eit tett samarbeid med lokallaga i Hedmark og, som her Geitmyra Ringsaker. Frå venstre Oddrun Merete Sagevik, Hedmark Bygdekvinnelag, Inger Lise Lupton, Geitmyra Ringsaker, Astrid Seime, prosjektleiar for Nøysom og Margrete Ruud Skjeseth, leiar i Romedal Bygdekvinnelag. Foto: Sonja Kåss Hagen.

Østre-Udnes Bygdekvinnelag har hatt eit dyrkeprosjekt der deltakarane har vore med på alt frå dyrking, hausting til matlaging. Foto: Ingvild Mehren

Vinnere av #strikkUNG40

Etter en hel vinter med strikkeglede, strikkende bygdekvinner og lokallag over hele landet på jakt etter å bli den beste designeren, ble det kåret vinnere i klassene: Bygdekvinnegenseren, Bygdekvinnelua og åpen klasse.

TEKST: CESILIE AURBAKKEN/MARIE AASLIE | FOTO: HELLE CECILIE BERGER

Prisen for beste bygdekvinnegenser gikk til Kirsti Lund fra Stokke Bygdekvinnelag. En lett og kjekk genser for aktive bygdekvinner. Artige og enkle detaljer som gjenspeiler elementer fra bygdekvinnelagets logo på en god og balansert måte. Genseren vil egne seg i flere ulike kombinasjoner av våre profilmfarger. Den kan strikkes av mange, og som mange bygdekvinner vil føle seg hjemme i.

BYGDEKVINNELUA

Prisen for beste bygdekvinnelue gikk til Randi Falla og Anne-Marie Endsjø fra Ski Bygdekvinnelag. En pent strikket lue, med fin felling. Morsom og nett

modell, med enkel og gjenkjennbar design. Den kan strikkes av mange. Den gjør luen anvendelig for aktive bygdekvinner, til hverdag og fest.

ÅPEN KLASSE

VinnerEN i kategorien åpen klasse ble Aud Sæthern fra Eidskog Bygdekvinnelag.

En artig og original tykk hals som er anvendelig. Den kan også brukes som hette. Innovativ produktutvikling i tråd med Nøysom-satsingen. Et produkt som har inspirert mange til å delta i #strikkUNG40.

FAKTA

Juryen har bestått av representanter fra magasinet Lev Landlig, Hillesvåg Ullvarefabrikk, OsloMet og Norges Bygdekvinnelag.

Alle vinneroppskriftene og litt til er tilgjengelig på bygdekvinnelaget.no

Stor takk til alle som har deltatt i konkurranse med flotte, kreative og fargerike produkter.

Her er halsen, lua og genseren som vant konkurransen #strikkUNG40

Praktisk matkunnskap er uteglemt i stortingsmelding

Hvor ble det av praktisk matkunnskap i Stortingsmeldingen om økt selvforsyning? Norges Bygdekvinne­lags Sanna Røhr ga næringskomiteen på Stortinget viktige råd for å styrke den praktiske matkunnskapen i befolkningen. — Skal vi nå målet om økt selvforsyning må forbrukerne spise mer norsk mat. Det forutsetter at befolkningen har praktisk matkunnskap, og vet hva de skal etterspørre av råvarer, fortalte Sanna Røhr.

Kunnskap om å lage mat fra bunnen av basert på gode råvarer, er i ferd med å gå tapt. Et eksempel på det er mat- og helsefaget i skolen som står under sterkt press og ikke prioriteres av utdanningsinstitusjoner. Norges Bygdekvinne­lag ba næringskomiteen medvirke til at det i stortingsmeldingen tydeliggjøres viktigheten av å styrke den praktiske matkunnskapen i befolkningen.

Bygdekvinner på demonstrasjon foran Stortinget i forkant av møtet i næringskomiteen. Fra v. Torunn Kvarme Aurstad, Sanna Røhr og Marit Helene Lund.

Innspill til nye kostråd

I januar ble Norges Bygdekvinne­lag invitert til Helse­direktoratet for å dele våre råd til de nye norske kostrådene. I Norge har vi forutsetninger for å produsere store deler av vår egen mat, særlig hvis vi spiser i sesong og bruker konserveringsmetoder for å foredle og konservere maten. Vi tok med oss gode kostråd fra Ann Karin Hammer, kjø­kensjef på Bjerkreim omsorgssenter og leder av Rogaland Bygdekvinne­lag. Hun anbefaler blant annet å spise norske grønnsaker i alle fasonger til alle måltider, at vi skal spise meieriprodukter i tilpassede mengder og at vi skal styre unna ultraprosessert fett. Hun mener at det er en fordel å velge rent rødt kjøtt, bare vi husker å skjære vekk synlig fett. Fisk og sjømat bør spises tre til fire ganger i uka.

NYE KOSTRÅD: Den beste maten lages fra bunnen av Nøkkelen til sunn hverdagskost er ikke ferdigprodukter med nøkkelhullsmerking, men mat laget fra bunnen av med trygge, norske råvarer. Å tilegne seg gode matvaner, mener vi må starte i ung alder. De nye kostrådene er et viktig signal til utdanningsetatene og våre politikere til å forstå at «mat og helse» er et viktig fag som må prioriteres i skolen. Faget står under sterkt press på grunn av mangel på kompetanse hos lærerne, og at faget ikke prioriteres av skoler og utdanningsinstitusjoner. Sanna Røhr, nestleder Norges Bygdekvinne­lag og Helle Cecilie Berger, redaktør Norges Bygdekvinne­lag i Nationen 25/8

Matkunnskap er viktig beredskap

Totalberedskapskommisjonen leverte i juni sin rapport «Nå er det alvor», om hvordan vi forbereder oss best før en krise treffer. Vi finner gode råd om hva som må til for å ha en god matberedskap, men opplever at praktisk matkunnskap er uteglemt. Det er bygde­kvinne­lagets tilbakemelding i høringen til rapporten. Hva hjelper det med økt selv­forsyning og økt lagerhold om vi ikke har kunnskap om hvordan lage mat når komfyren står der taus og mørk, uten strøm? Når vi mangler kunnskap om hvordan lage næringsrik og mettende mat med tilgang kun til et fåtall råvarer? Eller ikke vet hvordan vi lagrer maten vår i flere uker, uten fryser eller kjøleskap?

Innspill til statsbudsjettet

Norges Bygdekvinne­lag deltok på høring og med skriftlige innspill i følgende komiteer på Stortinget:

- Justiskomiteen
- Kommunal- og forvaltningskomiteen
- Næringskomiteen
- Utdannings- og forskningskomiteen

Vårt budskap til statsbudsjettet var knyttet til beredskap og praktisk matkunnskap. Et viktig krav er at faget mat og helse i skolen må styrkes. Bygdekvinne­laget er klar for å ta et større ansvar i beredskaps­ sammenheng. Vårt krav er at praktisk matkunnskap må inn i de lokale bered­ skapsrådene. Norges Bygdekvinne­lag er til stede over hele landet og kan bidra med ressurser, infrastruktur og kompetanse.

Gjennom aktiviteter og kurs i sitt lokalmiljø formidler Eidsvoll Bygdekvinne­lag hvordan lage mat fra bunnen av og hvorfor det er så viktig at vi produserer mest mulig av maten vår lokalt. Fra venstre Inger Sofie Rønsen Guttulsrud og Unni Tømte (Eidsvoll Bygdekvinne­lag), Anne Irene Myhr og Cesilie Aurbakken (Norges Bygde­ kvinne­lag).

Vi må ha tillit til fremtidens GMO-politikk

Det mener Norges Bygdekvinne­lag og Norges Bygdeungdomslag i sin felles høring til NOU 2023:18 Genteknologi i en bærekraftig fremtid.

Som forbrukere er vi opptatt av at maten vi spiser skal være trygg for oss som spiser den og for naturen rundt oss. Vi må vite hva maten inneholder, hvordan den er produsert og hvor den kommer fra. Norges Bygdekvinne­lag og Norges Bygdeungdomslag mener fremtidig regulering av GMO må:

- Baseres på føre-var prinsippet
- Omfatte alle genmodifiserte organismer, også de nye genredigerte GMO-ene
- Sikre at alle GMO-er må gjennomgå en uavhengig risikovurdering
- Sikre at alle GMO-er er sporbare og blir overvåket ved utsetting i naturen
- Sikre at alle GMO-er merkes som GMO slik at produsenter og forbrukere kan velge GMO-frie alternativer
- Sikre at bærekraft, samfunnsnytte og etikk blir videreført i fremtidig regulering
- At forvaltningsansvaret for utsetting av levende GMO-er fortsatt skal ligge hos Klima- og miljødepartementet
- At det satses på uavhengig forskning rundt muligheter og utfordringer knyttet bruk av GMO i Norge

FRAMSNAPPER SELVFORSYNING

Norges Bygdekvinne­laget slo et slag for økt selvforsyning i Nationen. Bygdekvinne­laget er en forkjemper for norske mattradisjoner og å øke selvforsyningsgraden. — Vi er opptatt av å spise norske råvarer i sesong. Samtidig finnes det konserveringsteknikker som sylting, hermeti­sering og fermentering som gir muligheter for å bevare norske råvarer og de tilhørende næringsstoffene utover sesongen, sier Helle Cecilie Berger, redaktør i bygde­ kvinne­laget.

— «Spis sesong» blir ofte nevnt som et godt råd. Hvilke grep bør tas for at nordmenn faktisk skal spise mer sesongvarer?

— Svaret er praktisk matkunnskap. Verken i beredskaps­ meldinger eller forslag til nye kostråd finner vi at den praktiske matkunnskapen anbefales og omtales. Det må prioriteres å formidle kunnskap om å lage mat fra bunnen av, sier Berger til Nationen.

Hva skal vi spise i fremtiden?

Selvforsyning, kostråd og beredskap har vært gjennomgående tema for bygdekvinnelaget i 2024. Vi er opptatt av den praktiske matkunnskapen, og er nysgjerrig på hva vi skal ernære oss på i Norge i årene som kommer — og om vi greier å produsere maten selv.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER | FOTO: KATHRINE KINN

Når AgriAnalyses Christian Anton Smedshaug forklarer hva det norske matfatet skal bestå av i framtiden og hva vi er kapable til å produsere selv, tyr han til lignelser som syv gode og syv magre år fra Bibelen.

— Den som styrer det meste er kanskje Gud? Det er været som avgjør. Vi kan ikke øke arealet så voldsomt. Det er været som styrer norske volum, arealet får vi gjort lite med, forklarer han.

POTETER OG ANIMALSK PROTEIN

— Det vi kan produsere her i landet er animalsk protein og fett primært, og tredjedelen med matmel. Og så har vi poteter. Det er i grunnen det vi har. Frukt og bær er nesten ingenting på energinivå. Av grønnsaker produserer vi halvparten selv, men grønnsakene står bare for to prosent av energiinntaket vårt, forklarer Smedshaug.

Vi nordmenn er flinke til å produsere grønnsaker som vi kunne spist mer av. Det er gulrøtter, kålrot, kål, selleri og neper — stivelsesrike grønnsaker. Vi

har begrenset mulighet til å produsere bønner, linser og erter fordi disse grønnsakene konkurrerer om de beste hvetearealene vi allerede dyrker i dag. — Du kan ikke produsere mathvete i Gudbrandsdalen, da må du bruke de beste områdene i Østfold. Problemet er at vi allerede har for lite mathvete. Gevinsten er ikke stor med å bytte ut noe som er bra med noe som kanskje er litt bedre, sier Smedshaug.

Fisk har størst potensiale hvis det skulle bli akutt knipe i Norge. Det er mulig å øke forbruket fra dagens to prosent til 10 prosent i form av energi.

Smedshaug anbefaler at vi i Norge har et produksjonsapparat som er spredt over hele landet. Vi er privilegerte som har forskjellige værtyper i de ulike landsdelene, der været kan variere mye.

KAN BLIR SELVFORSYNT

Bonde og forfatter av boka «En bondefortelling», Kathrine Kinn mener vi kan leve av all melk og kjøtt som produseres på norske ressurser som gras og korn.

Langt mer av frukt, grønnsaker og bær kan produseres her i landet. Det er fullt mulig å tilpasse produksjonen av kylling og svin til fôr produsert i Norge. Bare forbrukeren også syns det er en god idé. Pris har vært en driver når matprodusenter velger innsatsfaktorer for å produsere mat. Oppfatningen er at forbruker først og fremst er opptatt av lav pris. Kjøttet fra kylling og svin er billig, og har til en viss grad utkonkurrert sau og storfe. Trusselen om at nordmenn drar på grensehandel, mener Kinn er en av flere årsaker til at svine- og kyllingprodusenter velger å kjøpe fôr hvor en betydelig del importeres fra utlandet.

— Om vi måtte være 100 prosent selvberga med mat og dyrefôr, hva hadde vi spist da? — Vi ville spist mer potet. Vi hadde hatt mindre produksjon av kylling og svin. Vi ville spist mer grønt, mange forskjellige variasjoner av grøt og mye flatbrød. Arealer som passer til å dyrke korn på måtte prioriteres til å dyrke korn på, og ikke tiltagende grasdyrking som vi ser i dag, sier hun.

Organisasjonsutvikling på dagsorden

Hvordan dagens organisasjonsstruktur kan utnyttes bedre til beste for medlemmene og organisasjonen var en av sentrale sakene i Landsmøtet 2024. Vedtakene fra landsmøtet ga grønt lys til oppstart av to viktige prosesser i organisasjonsutviklingen

TEKST: SOSAN ASGARI MOLLESTAD | FOTO: HELLE CECILIE BERGER

1. MODERNISERING AV FORMÅLSPARAGRAFEN

Følgende vedtak ble fattet på landsmøte i Norges Bygdekvinnelag juni 2024: Det er behov for en modernisering av formålsparagrafen til Norges Bygdekvinnelag. Styret i Norges Bygdekvinnelag er ansvarlig for gjennomføring av prosessen. Forslaget sendes på en bred høring i organisasjonen før dette legges frem på landsmøte i 2026.

Styret i Norges Bygdekvinnelag nedsatte en arbeidsgruppe for å følge dette vedtaket med oppstart 15. september 2024.

2. ORGANISASJONSSTRUKTUR I NORGES BYGDEKVINNELAG

Landsmøtet godkjente forslag til tiltak for å tydeliggjøre distriktsstyrets rolle, ansvar og funksjon, og bedre samhandling mellom lokallag, distriktslag og sentralt, samt tiltak for å styrke valgnemndenes kompetanse.

Som et ledd i dette arbeidet nedsatte styret i Norges Bygdekvinnelag følgende ressursgrupper:

ORGANISASJONSUTVALG

Gruppen har ansvaret for:

- Følge opp vedtaket fra landsmøtet 2024 om organisasjonsstrukturen i Norges Bygdekvinnelag
- Følge opp utviklingen av organisasjonsskolen
- Planlegge og gjennomføre møter med distriktslederne og distriktsstyrene

OPPFØLGING AV POLITISKE SAKER

Gruppen har ansvaret for:

- Følge med på hvilke politiske saker som er under utarbeidelse i departement som angår bygdekvinnelagets saker, og søke påvirkning av disse.
- Delta på høringer i regi av regjering og Storting på saker som angår bygdekvinnelaget.
- Forberede politiske saker som bygdekvinnelaget skal være tydelig på til

stortingsvalget 2025.

- Forberede prosessen og gjennomføring av innspill til politisk plattform som skal vedtas i 2026.
- Forberede talepunkt til aktuelle politiske saker som angår bygdekvinnelaget. Disse skal kunne brukes både fra talerstoler, leserinnlegg og til artikler på hjemmesiden.

PRAKTISK MATKUNNSKAP

Gruppen har ansvaret for:

- Følge opp og foreslå tiltak for å holde oppe interessen for, og bruken av nettsiden norskradisjonsmat.no
- Arbeide med utvikling av kunnskap om matkultur og mattradisjoner som aktivitet i alle tre forvaltningsområdene i bygdekvinnelaget.
- Legge til rette for erfaringsdeling mellom arrangører av arenaer hvor praktisk matkunnskap er en sentral aktivitet.

Styrerepresentantene som ble valgt til vårt sentralstyre på landsmøtet i Ålesund, ble fordelt på ressursgrupper som skal jobbe videre med utvikling av organisasjonen, formålsparagrafen, politiske standpunkter og praktisk matkunnskap.

Medlemmer av det nye styret, fotografert rett etter valget. Fra v. Borgny Sletten, Monika Frisvold Vågan, Sanna Røhr, Anne Irene Myhr, Marit Green Tymczuk, Borghild Strekerud, Eva Dybwad Alstad og Signe Opdal.

Bygdekvinnelaget i media

Nye kostråd, sivil beredskap, vår ekspertkunnskap om tradisjonsmat og kvinne-solidaritet har gjort oss synlige i media det siste året. Flest medieoppslag har alle våre lokallag skapt som arrangerer spennende aktiviteter og jobber for å fremme vårt politiske engasjement i våre lokalsamfunn.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER

2024 ER Norges Bygdekvinnelag nevnt 1.800 ganger i medieoppslag i lokale, regionale og riks-dekkende medier. Det er en liten nedgang på 1,8 prosent. Flest medieoppslag har vi hatt i Nationen, Fjordingen og Smaalenenes avis. Hver tirsdag bekles siste side i Nationen med en oppskrift fra vår nettside norsktradisjonsmat.no. Vi er blitt intervjuet i Nationen om tema som økt selvforsyning, prydet forsiden fra Pride-toget i Oslo og hatt flere leser-innlegg på trykk. Den totale aktiviteten i norske medier ga ifølge medieanalyse-selskapet Retriever, en annonseverdi på 33 millioner kroner og dekning antall lesere på 24 millioner.

Innslag i radio og tv tas ikke med i statistikken til Retriever. I 2024 har vi mange ganger vært i radio og TV. I februar var Nordre Land Bygdekvinnelag og MAKS kafé på Dokka vertskap da NRK-programmet Norge Rundt feiret episode nr. 2000. Hedmark Bygde-kvinnelags Veslemøy Tveter Alm var inspirerende mentor på Farmen på TV2. I november fikk NRK P2 besøk av Brandbu Bygdekvinnelags Bitten Nesbakken og Eva Østen som snakket om å spise lokalt i sesong og beredskap. Svinndal Bygdekvinnelags Ellen Øverdal og Ann Kristin Andreassen lærte NRK Østfold å bake takkebakst til jul.

OPPSLAG I MEDIA

OPPSLAG I MEDIA 1800 (-1,8%)
84% LOKALE MEDIA
6% RIKSMEDIA
3% FAGMEDIA
1% REGIONALE MEDIA*

Vi har fått flere oppslag i fagmedier som Bondebladet og Bondevennen. Sistnevnte skrev artikkel om bygdekvinne-lagets deltakelse på Dyrsku'n og prosjektet Nøysom.

Det skapte også mye positiv oppmerksomhet at Norges Bygdekvinnelag fikk Matprisen 2024 som årets matformidler.

BYGDEKVINNELAGET.NO

Sentralt er nettsiden et viktig formidlingsverktøy for våre seminarer, årsmøter, interessepolitiske engasjement, pågående prosjekter og organisasjonsrettet informasjon. Mange lokal- og distriktslag er flinke til å ta i bruk nett-siden sin på bygdekvinnelaget.no. Det har gjort dem synlige lokalt og nasjonalt med fine besøkstall på deres

Administrasjonen har arrangert nettkurs for medlemmer i Vestfold Bygdekvinnelag og presentasjon av nettsiden for Sogn og Fjordane Bygdekvinnelag

nettsider ifølge resultatene i Google Analytics. Totalt for hele nettsiden har vi hatt en vekst på litt over fire prosent i sidevisninger det siste året. I løpet av året har administra-sjonen holdt nettkurs for medlemmer i Vestfold Bygde-kvinnelag og presentasjon av nettsiden hos Sogn og Fjordane Bygdekvinnelag. Nettbrukere som ønsker hjelp og råd er fulgt opp.

Vi gleder oss over våre lokallag og distriktslag som gjør seg synlige med gode og innholdsrike nettsider. Det er til stor hjelp for oss i sentralleddet som kan dele tips til fine aktiviteter og interessepolitiske engasjement, samt styrke vårt sosiale felleskap.

BYGDEKVINNER

Det er gitt ut to utgaver av vårt medlemsblad i 2024. Opplaget har vært på 12.500 eksemplarer. Hovedtema i årets første utgave var: «Hva skal vi spise i fremtiden?» Intervjuer med Christian Anton Smedshaug i Agri Analyse og matprodusent Kathrine Kinn ga viktige framtidsanalyser. I årets andre utgave var vårt prosjekt i Guatemala hoved-tema, og hvordan vi, sammen med våre samarbeidspartnere AMMID og Utviklingsfondet, bidrar til å skape et bedre liv for kvinner på bygda i Guatemala.

Bygdekvinner har som mål å speile alle ledd i organisa-sjonen, formidle våre prosjekter og vårt interessepolitiske engasjement. Vår erfaring er også at Bygdekvinner er et godt ververedskap og setter viktige temaer på dagsordenen.

Statistikk

BYGDEKVINNELAGET.NO

SIDEVISNINGER: 507.512 (+4,3%)
BRUKERE: 128.042 (-1,6%)
58% ORGANISK SØK
23% SOSIALE MEDIA
18% DIREKTE TRAFIKK

MEST LESTE NETTSAK:
«SIVS SØTE SAFT AV SVARTSURBÆR»
(6.841)

FACEBOOK

10.281 FØLGERE
TILVEKST PÅ 544 NYE FØLGERE

MEST POPULÆRE FACEBOOK-INNLEGG:
«VI STÅR SKULDER VED SKULDER MED
DEN NORSKE BONDEN UNDER ÅRETS
JORDBRUKSFORHANDLINGER» (48.681)

INSTAGRAM

3.760 FØLGERE
330 NYE FØLGERE

MEST POPULÆRE SAK:
«DEN GODE KJENSLA AV... Å BERRE
KJØPA DET DU TRENG» (12.041)

Vi bidrar til et bedre liv på bygda

Misjonen til vår samarbeidsorganisasjon Ammid er å styrke Maya-Mam folkets kulturelle identitet, og deres tekniske og politiske evner.

TEKST OG FOTO: HELLE CECILIE BERGER

De tekniske evnene vil si hvordan de selv dyrker og tar vare på jorden og skogen, vannet de drikker og gjør gode økonomiske valg. De politiske evnene bygges opp i lokalsamfunnene ved å støtte befolkningen til å bli politisk bevisste. De lærer også om landets lover og sine grunnleggende rettigheter. Spesielt kvinnegrupper lærer opp og oppfordres til å la stemmene sine bli hørt.

KVINNENE MÅ MED

Det er viktig i et land som har et ungt demokrati, der det ikke er vanlig at kvinner tar ordet. I mayaområdene velger innbyggerne i lokalsamfunnet hvert år sine egne styringsorganer. For at alles syn skal bli hørt, er det viktig at kvinnene også blir valgt inn. — De lokale gruppene er ikke korrupte og prøver å tilby befolkningen tjenester selv om de ikke har penger, sier Rubén Feliciano Pérez, direktør i Ammid.

I høylandet, der Maya-Mam folket bor, lever mange i stor fattigdom. Babyer, barn og unge er ofte feil- og underernærte. Koronapandemien gjorde livene enda vanskeligere. Foreldre og søsken døde. Mange mistet jobben eller bedriften gikk konkurs.

TØFFE KLIMAENDRINGER

Ammids arbeide har en djerv misjon når vi vet at mange urfolksledere i Guatemala har måttet bøte med livet, sitter fengslet eller har rømt landet. Lettere blir det ikke når de opplever utfordrende klimaendringer. — I framtiden håper jeg ingen her må reise til store plantaser eller USA for å få gode liv. Maya-Mam folket skal finne det her i Comitancillo, sier Rubén Feliciano Pérez.

Rubén takker Norges Bygdekvinnelag for støtten til organisasjonens kvinnelige aktiviteter. — Ammids mål er å støtte kvinners liv. Takk til bygdekvinnelaget for at dere gjør det mulig.

KVINNER PÅ SELVTILLITSKURS

Rådgiver i Ammid, Aracelia Marroquín arrangerer selvtillitkurs for kvinnelige bønder.

Dagens tema er kvinners rett til deltagelse i det offentlige rom. Kvinners plass er tradisjonelt i hjemmet der de tar vare på barn, dyr, hus og mat.

Kursdeltakerne diskuterer hvorfor kvinner ikke deltar i diskusjoner i samfunnet. Svarene skriver Aracelia med sprittusj på en plakat: «i frykt for mannen» og «kulturelle mønstre».

Diskusjonen går friskt om kvinners rett til deltagelse i alle rom, deres rett til å dele ideer og meninger på jobb, i hjemmet, på møter og i kirken. I samfunnet består deltakelsen av 95 prosent menn. Noen ganger deltar et fåtall kvinner på offentlige møter. De opplever å bli latterliggjort om de tar ordet. Ingen får høre kvinners meninger eller tanker om hvordan problemer kan løses. Menn tar avgjørelsene. De tenker ikke over kvinneproblemer, problemer som vold i hjemmet eller gamle kjønnsmønstre.

Aracelia spør hva de tenker om at noen sier at kvinners meninger er dårlige og at kvinner som tar ordet i forsamlinger ikke bryr seg om barna sine.

— Kvinner som deltar på møter kan også ta vare på barna sine, det er ikke noe problem. Vi er ikke late, vi er modige, svarer kursdeltagerne.

Kulturreise fra Comitancillo til Tanabru og Innvik

Tirsdag 3. september 2024 landet flyet med våre gjester fra Guatemala på Gardermoen. To representanter fra Norges Bygdekvinnelag sto spente og glade på flyplassen for å ta imot dem.

TEKST: SOSAN ASGARI MOLLESTAD

Dette var første gang disse to Maya-kvinnene, Maria Luica og Aracelia hadde reist med fly til et reisemål utenfor Guatemala. Norges Bygdekvinnelag i samarbeid med Utviklingsfondet inviterte to sentrale representanter, María Luisa Ramírez Vásquez, styreleder og Aracelia Marroquín Ramírez, rådgiver fra organisasjonen

AMMID TIL NORGE.

Vi hadde i samarbeid med Utviklingsfondet lagt et innholdsrikt program for våre gjester. Gjennom dette besøket hadde vi lagt til rette for ulike møteplasser,

aktiviteter og åpne arrangementer mellom urbefolkningsgrupper, frivillige organisasjoner og kvinner fra bygd og by.

DESTINASJON FINNMARK

Etter planen tok vi våre gjester først til Finnmark hvor de fikk møte Tana Bygdekvinnelag som hadde lagt opp til et innholdsrikt og spennende program for dem. I løpet av firedagers opphold i Finnmark fikk våre gjester innblikk i samisk kultur, tradisjoner og levesett. De besøkte Sametinget og hadde samtale med politiker og rådsmedlem Maja Kristine Jåma fra Norgga Sámiid Riikkasearvi/ Norske Samers Riksforbund (NSR).

I tillegg ble det mulighet til utveksling av erfaringer og kunnskap knyttet til tradisjonshåndverket båndvev. Finnmarksturen avsluttet med et besøk på Alta museum. Deretter gikk ferden videre til Oslo og møte med politikere og ledelse i forskjellige organisasjoner innenfor kultur- og tradisjonsfeltet.

VIDERE TIL VESTLANDET

Siste del av programmet var møte med

Innvik Bygdekvinnelag. Gjennom felles aktiviteter fikk våre gjester innblikk i arbeidet til bygdekvinnelaget med ivaretagelse, formidling og videreføring av kunnskap om mat- og håndverks-tradisjoner. I tillegg besøkte gjestene både en økologisk grønnsaksgård, gårdsdrift med produksjon av epler og plommer, et fruktlager som er et lokalt samvirke eid av bønder i Innvik og besøk hos Innvik ullvarefabrikk med utveksling av tradisjonell vevkunst og industriell vevproduksjon.

TAKK FOR BESØKET!

Maria Luica og Aracelia reiste tilbake til Guatemala 14. september. De nye erfaringene fra Norge vil forhåpentligvis styrke deres engasjement for kvinner og urbefolkningens rettigheter og påvirke deres innsats i egen organisasjon på en positiv måte. Gjennom samtalene med de to representantene fra AMMID har våre bygdekvinner fått mer kjennskap og større forståelse for hva våre medsøstre i Guatemala arbeider for. Denne kunnskapen styrker vårt engasjement for internasjonal solidaritet.

Lokallag 2024

I 2024 har lokallagene i Norges Bygdekvinnelag vist imponerende engasjement i nasjonale satsinger som Nøysom, inkludering og mangfold og formidling av praktisk matkunnskap. Aktivitetene vises godt både på nettsidene og i media, og gjør organisasjonen tydelig og synlig.

ANTALL
LOKALLAG:
390

BESTE
VERVELAG:
EIDSVOLL
BYGDEKVINNELAG
(Akershus)

27
NYE
MEDLEMMER

DE STØRSTE LOKALLAGENE

OMVIKDALEN
BYGDEKVINNELAG
(Hordaland)
115 medlemmer

BJERKREIM
BYGDEKVINNELAG
(Rogaland)
111 medlemmer

VARHAUG
BYGDEKVINNELAG
(Rogaland)
97 medlemmer

SAMMENSLÅTTE LOKALLAG

BYNESET LEINSTRAND
BYGDEKVINNELAG
(Sør-Trøndelag)

RINGSAKER OG ÅSMARKA
BYGDEKVINNELAG
(Hedmark)

NEDLAGTE LOKALLAG

BULKEN (Hordaland)
RÅNES (Sør-Trøndelag)
ARNADAL (Vestfold)

MEST LESTE SAKER i lokallag/distriktslag 2024

NM I POTETSKRELLING 2024
finalister. Hedmark Bygdekvinnelag

761 visninger

LEFSER TIL JUL
Grytten Bygdekvinnelag

520 visninger

LANDSMØTE I NORGES
BYGDEKVINNELAG 2024 GIKK
AV STABELEN I ÅLESUND

Referat fra arbeidsgruppe. Møre og
Romsdal Bygdekvinnelag.

484 visninger

Distriktsledersamling 2024

TEKST: SOSAN ASGARI MOLLESTAD | FOTO: CESILIE AURBAKKEN

Norges Bygdekvinnelag arrangerer samling for distriktsledere en gang i året. Samlingen er en organisatorisk, faglig og sosial møteplass for distriktsledere, styret i Norges Bygdekvinnelag og administrasjonen.

Alle våre aktive og engasjerte distriktsledere kom til Oslo 26.–27. april 2024 for å delta i to dagers samling med et innholdsrikt program.

Følgende viktige temaer ble presentert, drøftet og diskutert i løpet av samlingen:

- **Hva kjennetegner et godt valg nemndsarbeid i frivillige organisasjoner anno 2024?** ved Stephen Sirris, Prodekan for utdanning og professor i organisasjons- og ledelsesfag
- **Matvalg som kan bidra til et bærekraftig matsystem i Norge.** ved Marthe Krogh, leder Matvalget
- **Retten til å vite – hvorfor er det viktig å merke GMO mat?** ved Aysha Grönberg, seniorrådgiver og ernæringsfysiolog Forbrukerrådet
- **Samarbeid gir styrke — eksempler fra Maks cafe og Bygdeløftet i Nordre Land** ved Nebiat Gebrekristos (Maks Cafe) og Anne Ingeborg Terningen (Nordre Land Bygdekvinnelag)

SVINNDAL

Bygdekvinner på juleradio

NRK P1 Østfold lærte i desember takkebakt av Ann Kristin Andreassen og Ellen Øverdal i Svinndal Bygdekvinnelag. Entusiasmen var skyhøy hos Eftan-Werner da han fikk lære å lage lefse og flatbrød. Barndommens melje-minner strømmet umiddelbart på da flatbrødlukta spredte seg over eteren. Ellen hadde også med seg tips om de herligste krydderier som kan brukes på flatbrød, etter inspirasjon fra Sola Bygdekvinnelag på høstens inspirasjonsseminar.

NAMDALSEID

GIVERGLEDE

Tradisjonen tro inviterte Gudny Olafsdottir Sverkmo, May Kristin Brørs og Namdalseid Bygdekvinnelag til kjøttsuppedag med 9. klasse på Namdalseid skole. Alt i suppa, som elever, bondelaget og bygdekvinner lagde sammen, var kortreiste, lokale produkter. Det var topp

stemning. Til slutt fikk 5. til 10. klasse servert verdens beste kjøttsuppe. Potet og kål er fra Coop Prix på Eide. Bondelaget kom med kjøtt og Svein-Åge stille opp fra Bondelaget. — Viktig og artig at det også var en mann og bonde på kjøkkenet i lag med oss, sier Gudny.

HØVÅG

- DE DUMMESTE BØNDENE FÅR DE FLOTTESTE POTETENE

Bygdekvinnene i Høvåg har konkurrert om hvem som dyrker den rareste poteten og hvor mange kilo poteter som kommer frem i medlemmenes hager. Bygdekvinnene har kjøpt inn settepoteter og delt ut til alle som vil være med i prosjektet. – Vi ser frem til å se at de dummeste bøndene kommer til å få de flotteste potetene, sier leder Christine Sandland til Lillesands-Posten.

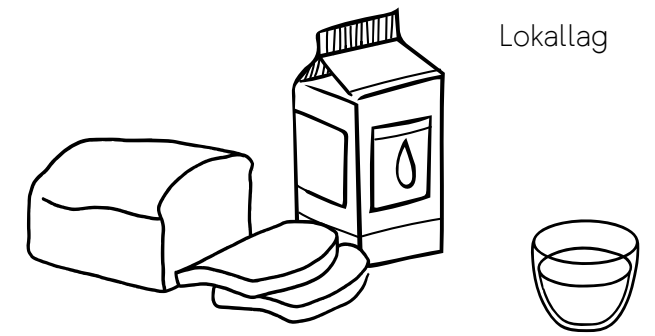
Den store interessen for å dyrke selv har gjort at medlemstallet har økt i Høvåg Bygdekvinnelag. Tidligere var de 30 medlemmer, nå har medlemstallet oversteget det dobbelte. Takket være prosjekter som dette, skapes et fellesskap i bygda. – Fellesskapet er faktisk viktigere enn potetene, sier flere av medlemmene.

GOSSEN

JULESILD MED JUVIKSILD

Gossen Bygdekvinnelag heier på lokalt næringsliv og elsker sild. Veien var derfor kort til inspirasjonsbesøk hos Juviksild. Det er i dag tredje generasjon som driver sildefabrikken. Dagens drivere, søsknene Jon-Ragnvald og Hanne-Cecilie Sporsheim, tok varmt imot bygdekvinnene. Sammen testet de ut spennende og nye smaker på nedlagt sild. Med på besøket var også Arne Hjeltnes og hans produksjon «People of the North». Det var tydelig at Hjeltnes hadde et stort hjerte for Juviksild og bygdekvinnelaget. Gossen Bygdekvinnelag overrasket med en vakker sang fremført av deres eget nye kor. For oss i bygdekvinnelaget er det viktig å løfte fram lokale gründere. Gründere er viktige for å skape livskraftige lokalsamfunn.

GAUPEN

Gledelig gjensyn med skolelunsj

Gaupen skoles 100 elever fikk et kjærkomment gjensyn med skolelunsj. Nortura hadde sammen med Ringsaker Bygdekvinnelag og landslagskokk Anette Myrhagen, tatt initiativet til skolelunsjen. Med på festen hadde de invitert ordfører Kai Ove Berg og politikere i Ringsaker kommune. — Skolemåltidet er et viktig verktøy for å utjevne sosiale forskjeller. Å

innføre daglig skolemåltid er viktig for å løfte folkehelsen, sier Sanna Røhr og Inger Amb i Ringsaker Bygdekvinnelag. I det foregående skoleåret hadde Gaupen skole skolelunsj én dag i uka. Det var et prøveprosjekt i Ringsaker kommune, etter bygdekvinnelagets innspill og forslag i kommunens oppvekstkomite. Bygdekvinnelaget.no

SIRDAL

Bli kjent-tur i bygda

Sirdal Bygdekvinnelag arrangerer hvert år bli kjent-turer i bygda. Hensikten er å vise fram vakre turveier og -mål, gårder, lokalhistorie og lære kulturminnene i bygda å kjenne. I august gikk turen gikk til Klovsteinen som ligger langs den gamle ferdselsvegen mellom Tonstad og Ovedal. På veien fikk bygdekvinnene med seg vakker utsikt over Tonstad. På Klovsteinen fant de det lille hodet kunstneren Christian Sunde har skapt. Andre turer har gått til Tjørhom, dagsturhytta mellom Seland og Sagåna, samt Storeli og Nespervatn på Espetveit.

HILLESTAD

Auksjon av markens grøde til Guatemala

Hillestad Bygdekvinnelag hadde pyntet Hillestad kirke vakkert med årets grøde til høsttakkefest. Sokneprest Beint Saaghus auksjonerte bort grønnsakene i pynten fra alterringen. Det ble en godt med penger i potten til bygdekvinnelagets prosjekt i Guatemala der målet er å fremme kvinners kår. Åse Kristine Guthus og May Synnøve Næs Engen sto for pynting og kjærlighetssuppe som ble servert de fremmøtte i kirken.

Vi gratulerer

våre 100-årsjubilanter i 2024

- 1 | ONSØY BYGDEKVINNELAG (Østfold)
- 2 | BRANDBU BYGDEKVINNELAG (Oppland)
- 3 | RÅDE BYGDEKVINNELAG (Østfold)
- 4 | RYGGE BYGDEKVINNELAG (Østfold)
- 5 | ROMEDAL BYGDEKVINNELAG (Hedmark)

KVÆFJORD

Lefseglede på kurs

Wenche Michelsen og Marit Blekastad i Kvæfjord Bygdekvinnelag inviterte i november til lefsekurs på Andørja. Sør-Troms Kompetansesenter var arrangør, og ti driftige damer i alle aldre deltok. På kursplanen sto tjukkelfser og tynnlefser. Kvæfjord Bygdekvinnelag har også invitert til Nøysom-

prosjektet med ungdomsklubben Kjellern. Poteter, løk og urter er dyrket i pallekarmer. Prosjektet endte i en fest og et egenprodusert måltid. Bygdekvinnene har også hatt utsalg i historielagets Krambu under Kvæfjorddagene og foredrag om kvinnehelse med fantastisk oppslutning.

Et lag blir til

HEDRUM 1953: Sjøføren ser bekymret inn i lasterommet på varebilen. Det er tomt. Dørene må ha åpnet seg under kjøreturen. Nå er alle damene han stuert inn der, borte vekk.

TEKST: HELLE CECILIE BERGER
ILLUSTRASJON: KATHRINE KALLEKLEIV

Så utrolig det enn høres ut, er dette starten på historien om Østre Hedrum Bygdekvinnelag.

I fjor feiret laget 70 år. Én av dem som feiret jubileet er 95 år gamle Marit Brattås. Hun var 25 år gammel da hun var med å stifte det nye laget. Bondekvinnelag het det den gangen. Det er Marit som forteller historien om den noe uvanlige starten.

Før de hadde eget lag, fikk kvinnene i bygda en kar til å kjøre seg rundt for å være med på møtene til bondekvinnelag i nabobygdene. En spesiell kjøretur gjorde at de sa at nok er nok. Venninnegjengen

ble puttet bak i en varebil for å reise på møte. I en motbakke åpnet bakkdørene seg og alle damene ramlet ut. Sjøføren merket ingenting. Ikke før han kom fram. Til sin store skrekk oppdaget han at lasterommet var tomt.

Da fant bondekvinne ut at det var bedre å starte sitt eget lag.

Våren 1953 ble Østre Hedrum Bondekvinnelag stiftet hjemme hos Asta Tutvedt, sammen med Kristine Fjære, Elise Fjære, Lovise Fjære og Karen Åssen.

Marit Brattås har vært medlem i alle år.

Start sparing i dag

Høyrentekonto 62+

Høyrentekonto som passer for deg som har fylt 62 år. Kontoen har ingen uttaksbegresninger eller bindingstid.

Høyrentekonto

Passer for deg som skal spare over 500.000 kroner. Ingen bindingstid og fire gebyrfrie uttak i året.

Spare+

Trygg og forutsigbar sparing til bankens beste rente, uten risiko. Passer for deg som skal spare over 1 million. Gebyrfrie uttak ved varslings 31 dager i forkant.

Skann koden, eller sjekk mer på landkreditt.no

Landkreditt

Skaun trenger et samlingspunkt, og bygdekvinne­laget ønsker å spre glede og engasjement med å åpne ny bygdekafé.

Startet bygdekafé

Bygdesenteret Venn i Skaun manglet et sted der folk kunne treffes. De driftige medlemmene i bygdekvinne­laget omsatte ord til handling. En ny bygdekafé var et faktum.

TEKST OG FOTO: ØYSTEIN SYRSTAD

— I bygda var det behov for et samlingssted. Det kom fram under flere folkemøter. At samfunnshuset ble solgt, gjorde ikke situasjonen bedre, forteller Ingrid Sjoner, leder i Skaun Bygdekvinne­lag. I tråd med målsettinga i organisasjonen, tenkte bygdekvinne­laget at her kan vi gjøre en forskjell. Samvirkelaget, som nå heter Coop Prix, hadde ledige lokaler. Coop var villig til å leie ut. En kafé i nærheten av butikken ville forsterke kundedrunnlaget.

STERK DUGNADSIINNSATS

Kaféen ble åpne med stor festivitas. I forkant hadde det vært en heftig dugnadsinnsats. Nytt kjøkken kom på plass, det elektriske anlegget ble oppgradert, og ny innredning og rørsystem ble montert. Bygdefolket stilte opp med kopper og kar, og alt av nødvendig inventar. For Skaun Bygdekvinne­lag, med 20 medlemmer, var det nødvendig å utvide kretsen av

gode hjelpere som kunne stille opp til dugnad og drift av kafeen. I dag er det dobbelt så mange hjelpere som medlemmer i laget.

— Medlemmene spurte folk de kjente, naboer og tidligere medlemmer om å ta ei vakt eller være kafévert sammen med ett medlem. Det er alltid minst én kafévert på hver vakt som er medlem og som tar ansvaret med innkjøp, forteller Ingrid.

MÅTTE UTVIDE TILBUDET

Kaféen er åpen hver lørdag formiddag og annenhver tirsdag, og med fast strikke­kafé første torsdagen i måneden. Det viste seg at konseptet måtte utvides med pubkvelder og kvisskvelder. Flere ønsker også å leie kaféen som selskapslokale. — Folk i bygda har møtt kafeen med begeistring og entusiasme. Samtidig må

vi passe på ikke å gape for høyt, ikke slite ut medlemmene. For vi skal fortsatt drive laget med andre aktiviteter også som turer, teaterbesøk og ulike fagtemaer, sier bygdekvinne­lagslederen.

SPRE ENGASJEMENT OG GLEDE

Et mål med kafeen er å mobilisere bredt i bygdemiljøet. Å være medlem i bygdekvinne­laget betyr å være aktiv og engasjert. De ønsker å bringe videre en kulturarv og vise lokalsamfunnet verdien bygdekvinne­laget arbeider etter – som gjenbruk, bruk av lokale ressurser, samhold og inkludering og skape nye fellesskap.

— Vi søker ikke profitt. Målet er ikke mer ambisiøst enn at vi skal spre glede og engasjement, og at drifta skal gå rundt økonomisk, sier Ingrid.

Brandbu Bygdekvinne­lag – en aktiv 100-åring

8. februar 1924 ble laget stiftet som en damegruppe nedsatt av Brandbu Bondelag. Det trengtes driftige damer for å skaffe til veie gardiner, kopper og kar, piano og annet utstyr til forsamlingslokalet Berslia. I hele 2024 vil vi feire 100 år med lokalhistorie for aktive bygdekvinne­er i Brandbu.

TEKST: INGER STENSURD HAUG

Jubileumsfesten i slutten av mai på Hotell Hadeland ble fantastisk på alle måter. Sola skinte om kapp med 30 gjester som alle ga uttrykk for at dette ble en stilig og verdig feiring.

I forkant av festen hadde vi tatt span­derbuksene på som det passer en jublant. Pengegaver er gitt til gode lokale formål som digitale terapi­katter og fine møbler til sansehagen på sykehjemmet Marka, til «Green room» i Størenslunden Park og nytt kjølerom på Trivselshuset til Gran Frivilligsentral. Den nesten gjevste gaven gis til alle elevene som til høsten har faget «Mat og Helse» i barneskolene i Brandbu og omegn og til Brandbu Ungdomsskole. 178 elever får 500 kroner hver. På ungdomsskolen har de lyst til å bruke noe av pengene til to takker. Det er helt i tråd med det vi ønsker å fronte

og som er oss kjært: Tradisjonsmat og kortreist, sunn mat laget fra bunnen av.

Jubileumsfesten er årets høydepunkt, men vi har flere høydepunkter i vente. I oktober lanserte vi jubileumsbok med historiker Harald Hvattum som forfatter. Det er ei bok som sikrer viktig lokalhistorie for aktive bygdekvinne­er gjennom 100 år. Et grønnsakshefte med oppskrifter på overvintrede grønnsaker blir også gitt ut i høst.

På festen ble det mange og varme hilsener. Ordføreren i Gran, Gunn Elisabeth Alm Thoresen takket oss varmt for alt engasjement og for at vi er pådrivere for ei levende bygd. Til avslutning takket hun hver og en med en rose og overrakte pengegave til laget fra kommunen.

Potetens venner i kjøkkenhagen

Brandbu Bygdekvinne­lag feiret sitt 100 års jubileum med å gi ut oppskriftsbok med norske grønnsaker. Her finner vi 40 oppskrifter med gulrot, kålrot, rødbeter, kål, løk, salat, potet og erter. Forfatterne Bitten Nesbakken og Eva Østen ønsker å inspirere oss til å spise mer av våre kortreiste, norske grønnsaker når det er i sesong, og også mest mulig gjennom vinteren.

Bygdekvinne­laget i NRK P2

I november besøkte bygdekvinne­laget NRK P2 og snakket om tradisjonsmat. Bitten Nesbakken og Eva Østen fra Brandbu Bygdekvinne­lag snakket om rakfisk og potet i sesong. Rakfisksesongen om høsten er et godt eksempel på viktigheten av å spise i sesong og bruke råvarene som finnes lokalt. Et sentralt budskap bygdekvinne­ene ønsket å få fram i radiosendingen er at tradisjonsmat er viktig beredskap.

Verdens kuleste dag med verdens kuleste damer

Med 2 500 potetkjeks, steking av 1250 hjerteavfler av potet, lompebaking og et areal på 200 kvm ønsket Hedmark Bygdekvinnelag barn og unge velkommen til smaken av potet og aktiviteter under Verdens kuleste dag 31. august på Akershus festing i Oslo.

Verdens kuleste dag er et gratis tilbud til alle barn i Oslo. Bak står Sparebankstiftelsen DNB og Sentralen. I 2024 var i alt 33. 000 barn innom denne dagen.

Hedmark Bygdekvinnelag tok utfordringen på strak arm og mobiliserte og stilte med sine lokallag og fire juniorkokker fra Geitemyra matkultursenter i Ringsaker. Målet med dagen er å gi barn en helt spesiell og uforglemmelig dag med lek, læring og moro. Det bidrog bygdekvinnene fra Hedmark i god stil. Her ble det bygd potettårn, laget potettrykk, vektløfting med potet, potetløp og mye annen moro rundt tema potet. Dette ble en helg med smil, gode opplevelser, overføring av tradisjoner og kunnskap.

Hedmark Bygdekvinnelag var én av mange frivillige organisasjoner som hadde gleden av å invitere til morsomme aktiviteter for barn, med poteten som tema – som bygging av potettårn.

Bygdekvinnelaget på Dyrsku'n

Dyktige bygdekvinner fra Telemark Bygdekvinnelag skapte topp stemning med en stor og innholdsrik stand.

De som stod på standen fortalte om og viste fram prosjektet Nøysom, det ble laget og servert sveler, påsmurte potetlomper, tilsørte bondepiker og nykøkt grønnsakssuppe, alt laget fra bunnen av på standen. Nytt i år var samarbeide mellom Telemark Bygdekvinnelag, Aarhus gård og Norges Bygdekvinnelag om å lage en film som viste hvordan dyrke grønnsaker i hagen. Filmene vil bli lagt ut på våre sosiale mediekkanaler som bygdekvinnelaget.no og YouTube.

Unni Tømte fra Eidsvoll Bygdekvinnelag ønsket å lære og få nye venner. Hun jobbet på standen fredag og lørdag, og gjorde en fantastisk innsats. Mange nye venner fikk hun også. Vebjørn Stigen fra Drangedal skrelte i land seieren i kvalifiseringen til NM i potetskrelling. Takk til bygdekvinner fra hele Norge som var innom og hilste på.

Telemark Bygdekvinnelag har lang tradisjon med stand på Dyrsku'n.

Trøndersk matfestival

Sør-Trøndelag Bygdekvinnelag deltok på stand i Barnas Mat-telt under Trøndersk Matfestival i august. Trønderbladet møtte Samuel Louie Johnsen som lærte å lage potetkaker av Else Johanne Hermo Visnesbakk. Hun er nestleder i Sør-Trøndelag Bygdekvinnelag. – Det har jeg aldri gjort før, og det var artig, fortalte han til Trønderavisa.

For nestleder Visnesbakk var det viktig å vise muligheter innen matlaging, og da spesielt med råvaren potet, til nye generasjoner. – Vi ønsker å profilere poteten som det dyrkes mye av overalt i Norge, sier hun.

Foto: Liv Kristin Sola, Bondevennen

NM i potetskrelling 2024

Lørdag 12.oktober gikk finalen i NM i potet-skrelling av stabelen etter flere uker med knallhard kvalifisering mange steder i landet. I alt stilte 12 kandidater med skarpe potet-skrellere på selve finaledagen klappet inn av flere hundre tilskuere på Landbruk og Sirkus og akkompagnert av Løiten sangforening.

I 2024 har deltagelse i kvalifiseringer vært større enn noen gang. Dette er en fantastisk mulighet til å formidle alt det gode vår gode organisasjon står for, og vi får preke potet, sier Oddrun Merete Sagvik, leder i Hedmark Bygdekvinnelag.

I finalen ble det gjenbruk av dommere — daværende finansminister Trygve Slagsvold Vedum og ordfører i Løten Marte L. Tønseth. Ingrid Grongstad Tellefsen tok tittelen for 3. gang men med skarp konkurranse fra Trøndelag fylke og Agder fylke.

ØSTFOLD

Hyller kvinnen

Onsdag 14. februar fylte Østfold Bygdekvinnelag Rakkestad kulturhus med 300 bygdekvinner til inspirasjon, latter og glede. Temaet for kvelden var «Kvinnen» sett med et humoristisk blikk. Ikke så vanskelig med Trond Viggo Torgersen på scenen.

Kveldens konferansierer Anne Lovise Eriksen og Nina Garder fra skoleringskomiteen i Østfold Bygdekvinnelag, geleidet

gjestene strålende gjennom kvelden. Aldri en inspirasjonskveld uten musikalsk innslag og denne gangen var det sangtrioen Tres, tre sangglade damer fra Rokke.

Ellen Krageberg, tidligere leder for Norges Bygdekvinnelag og nå direktør for Norges Husflidslag delte tanker rundt hva er levende kulturarv og hvordan kan vi ta vare på våre tradisjoner.

NORDRE LAND

Norge Rundt jubilerer med bygdekvinnelaget

Det legendariske NRK-programmet Norge Rundt feiret episode nummer 2000 med et hjertevarmt besøk hos Nordre Land Bygdekvinnelag og MAKS kafé på Dokka i Innlandet.

Kafeen har utspring i Foreningen MAKS (forkortelse for mestrings-, arbeid-, kvalifisering og språk) og jobber for integrering og mangfold. Nordre Land Bygdekvinnelaget har i flere år hatt et nært samarbeide med MAKS, blant annet med å lage mat sammen og lære av hverandre.

— Over hele landet finnes det bygdekvinnelag som står for lokalmiljøet sitt. På Dokka gir

samarbeidet med kafé MAKS språk- og arbeidstrening, men ikke minst masse god mat, skriver NRK.

Ordfører Ola Tore Dokken i Nordre Land ønsket velkommen til jubileumssendingen. Det er første gang Norge Rundt besøker Dokka. Gledelig er det å høre at MAKS kafé har hatt et godt løft i antall gjester etter sendingen.

Programleder Elin Skaar i det populære NRK-programmet Norge Rundt, besøkte foreningen MAKS og Nordre Land Bygdekvinnelag da sending nummer 2000 skulle feires.

På lag med landbruket

OPP OG FRAM!

Forsikring Bærekraft

Selv som et av verdens mest likestilte land, har Norge en vei å gå for å oppfylle alle kvinners sosiale og økonomiske rettigheter. Derfor finner vi i Gjensidige stor glede i å støtte Norges Bygdekvinnelags arbeid – som kommer flere kvinner og det levende bygdesamfunnet til gode.

Er du nysgjerrig på hva Gjensidige har å tilby for å sikre deg og alt du er glad i, kan du gå inn på gjensidige.no

NORD-TRØNDELAG

Oppfordrer til å redusere matsvinn

Alle vi som er i verdikjeden fra jord til bord har et felles ansvar for å redusere matsvinnet. Nord-Trøndelag Bygdekvinnelag inviterer hver innbygger i nordre del av Trøndelag til å kaste seks kilo mindre mat i 2024 sammenliknet med de 40,3 kilo som hver av oss kastet i 2020. Matsvinnutvalget overleverte sin rapport 3. januar 2024. Norge har et mål om å halvere matsvinnet fra 2015

til 2030. Utvalget viser til at en sentral barriere for å redusere matsvinn i matindustrien er høye forbrukerkrav. Bygdekvinnelaget har stor tro på at vi sammen kan bidra til å nå Norges mål om redusert matsvinn, og dermed også bedre matberedskap. Innlegg i Trønderdebatt. Anne Irene Myhr, leder i Nord-Trøndelag Bygdekvinnelag.

OPPLAND

Mjøsaksjonen

Oppland Bygdekvinnelag har gått sammen med Vassdragsforbundet for Mjøsa med tilløpselver om «Forbrukeraksjonen mot miljøgifter». Med på laget har de også Svanemerket. Aksjonen skal få forbrukerne til å ta bevisste valg.

— Det er viktig å tenke på hva en har i vannet en slipper ut, og hva en har på huden. Vann er den viktigste forutsetningen for god helse for folk og dyr, sier Borgny Sletten,

leder i Oppland Bygdekvinnelag. Bygdekvinnelag rundt om i Oppland snakker nå om kjemikaliefrie hjem. Velger du noe fra butikkhyllene som er miljømerket, vil det gjøre en forskjell for vassdragene.

— Det handler om å få butikkjedene til å ta ansvar også, med tanke på hvilke produkter de selger, sier Bjørnhild Kihle, styremedlem i vassdragsforbundet til Gjøvik blad.

HEDMARK

Jønsberg: Når politikk spiser skoler til frokost

I april kom det forslag om nedleggelse av flere videregående skoler i Innlandet. Én av disse var Jønsberg videregående skole. En massiv mobilisering bidro til at skolen ble fredet. En viktig bidragsyter var distriktsleder Oddrun Merete Rosvoll Sagevik i Hedmark Bygdekvinnelag. Her er et utdrag av et leserbrev skrevet av Sagevik som stod på trykk i mange medier i Innlandet i mai:

Jønsberg videregående skole utdanner elever i kombinasjonsbruk; jord-, skogbruk med dyrehold. Kombinasjonen gjør utdanningen helhetlig og unik, og gjenspeiler hvordan gårdene i Hedmark drives. Jønsberg utdanner kommende generasjoner i håndbåren kunnskap, en kompetanse som dekker et behov øst for Mjøsa — ja, et behov for hele Norge.

Innlandets behov for arbeidskraft skal gjenspeiles i skolestrukturen. Dette er noe som er uttalt og som NHO også er opptatt av. Da må jord- og skogbruket, med sin historiske og nåværende rolle som næringsaktør, ivaretas mye bedre i fremtiden enn hva noen politikere i Innlandet legger opp til.

Hedmark Bygdekvinnelag mener at forslaget fra de styrende politikerne i Innlandet er korttenkt. Det å legge ned Jønsberg, i hjertet av Norges matfat, er feilslått politikk med store konsekvenser for fremtiden.

Distriktsstyrer

ØSTFOLD BYGDEKVINNELAG

Leder: Barbro Kvaal
Nestleder: Johanne Norum
Sekretær: Beate Hovin
Kasserer: Hilde Kraggerud
Medlem: Anne Lovise Eriksen
Medlem: Anne Marie Indrehus
Medlem: Borghild Grav Strekerud
Varamedlem: Nina Therese Garder

AKERSHUS BYGDEKVINNELAG

Leder: Marit Helene Lund
Nestleder: Anne Trehjørningen
Sekretær: Mona Kalfoss Eriksen
Kasserer: Kate Nørve
Medlem: Laila Grastvedt
Medlem: Unni Fyrde
Varamedlem: Stine Andresen Halvorsrud

OPPLAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Borgny Sletten
Nestleder: Ingrid Marie Espeseth
Sekretær: Ingerid Lygnes
Kasserer: Jorunn Løvdal
Medlem: Anne Grete Moen
Medlem: Kjersti Vingebakken
Medlem: Margaret Glasøy

HEDMARK BYGDEKVINNELAG

Leder: Oddrun Merete Rosvoll Sagevik
Nestleder: Anne Margrethe
Weea Kalfoss
Sekretær: Mette Midtdal
Kasserer: Anne Rustad
Studieleder: Veslemøy Tveter Alm
Varamedlem: Ingjerd Haagenrud Johnsen

BUSKERUD BYGDEKVINNELAG

Leder: Anne Britt Jellum
Sekretær: Karen Dale Juvet
Kasserer: Åse Rigmor Skagnæs
Medlem: Britt Guton Halland
Studieleder: Ingrid Marit
Bermingrud Terum
Hjemmesideansvarlig: Tonje Rundbråten
Varamedlem: Kristin Baalerud
Varamedlem: Mette Rustand

VESTFOLD BYGDEKVINNELAG

Leder: Lene Kristin Bråtejorde
Nestleder: Laila Lauvstad Berg
Sekretær: Åse Marie Holm
Kasserer: Helene Flo Kjennerud
Medlem: Anne Marie Akerholt
Varamedlem: Lisbeth Haugan

TELEMARK BYGDEKVINNELAG

Leder: Laila Glittenberg Moen
Nestleder: Tora Skjerkholt Aarnes
Kasserer: Valborg Nokevje Lindgren
Medlem: Silje Maria Thommesen
Hjemmesideansvarlig: Silje Hegnastykke
Varamedlem: Anne Mette Bø Torgersen

AUST-AGDER BYGDEKVINNELAG

Leder: Liv Bruskeland Holm
Nestleder: Mona Heimdal Seljås
Kasserer: May Brit Stenjor
Medlem: Kari Hagelia Olstad
Medlem: Kjersti Fossing

VEST-AGDER BYGDEKVINNELAG

Leder: Alice Ingebretshsen
Sekretær: Ellen Ubostad Haaland
Kasserer: Astri Mikalsen
Hjemmesideansvarlig: Nina Rygnestad

NORDLAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Miriam Daae Ottesen
Kasserer: Bjørg Carlsen
Sekretær: Linda Nordli

ROGALAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Ann Karin Hammer
Leder: Ingrid Haugstad Haaland
Nestleder: Åse-Berit Fidjeland
Sekretær: Åse-Berit Fidjeland
Hjemmesideansvarlig: Åse Berit Fidjeland
Medlem: Anne Kristine Lilleskog Andersen
Medlem: Astrid Skretting
Medlem: Valborg Roalkvam Sandal
Varamedlem: Anne Margrethe Myhre
Rogaland Bygdekvinnelag fortsetter:
Varamedlem: Kristin Ove Skare
Varamedlem: Liv Siqveland Borgersen

HORDALAND BYGDEKVINNELAG

Leder: Liv Kolskår
Nestleder: Gerd-Laura Bondhus
Sekretær: Liv Solfrid Lono
Kasserer: Astrid Etterstad
Hjemmesideansvarlig: Inger Karin Dyrnesli
Varamedlem: Siv Helle Prestegard

SOGN OG FJORDANE BYGDEKVINNELAG

Leder: Signe Opdal
Nestleder: Bjørg Ladehaug
Sekretær: Sølvi Espeland Hope
Medlem: Britt Tone Kvalheim
Medlem: Reidun Hess Leirdal
Varamedlem: Frida Refsum
Varamedlem: Hanne Grimelid

MØRE OG ROMSDAL BYGDEKVINNELAG

Leder: Grethe Uran
Nestleder: Aud Solveig Pedersen Malmedal
Sekretær: Sissel Ebbesen Bugge
Kasserer: Else Margrethe Aasen
Medlem: Bertine Solem
Medlem: Liv Borghild Hildre
Varamedlem: Gunda Bele
Varamedlem: Vivi-Ann Haukaas

SØR-TRØNDELAG BYGDEKVINNELAG

Leder: Laila Iren Veie
Nestleder: Sølvi Leseth
Medlem: Else Johanne Vinsnesbakk
Medlem: Turid Kristin Simundset
Varamedlem: Bente Bø
Varamedlem: Randi Horvli

NORD-TRØNDELAG BYGDEKVINNELAG

Leder: Anne Irene Myhr / Åse Gresseth fra 9.juni -2024
Nestleder: Åse Gresseth og Line Langli fra 9.juni
Sekretær: Ane Alti
Kasserer: Gina Estelle Søraker
Studieleder: Anne Grethe Grønning Aune

TROMS BYGDEKVINNELAG

Leder: Wenche Michelsen
Nestleder: Torunn Bones Sandvik
Sekretær: Elsa Tollefsen
Kasserer: Katrine Søyland Guttormsen
Varamedlem: Berit Rustad
Varamedlem: Dagfrid Killengren

FINNMARK -TANA BYGDEKVINNELAG

Leder: Wenche Pettersen
Nestleder: Bente Pettersen Hagalid
Kasserer: Bente Pettersen Hagalid
Sekretær: Arnhild evjen Anthi
Medlem: Wivian Johnsen
Medlem: Torill Arntsen

Styrets arbeid

Styret i Norges Bygdekvinnelag har hatt et aktivt arbeidsår. Under landsmøtet i juni 2024 ble det valgt nytt styre og ny leder av organisasjonen vår.

TEKST: CESILIE AURBAKKEN
FOTO: STUDIO ALMA

Anne Irene Myhr overtok ledervervet etter Jorun Henriksen. Det har vært en god overlapp mellom nytt og gammelt styre. 2024 har vært preget av god styring, solid innsats og engasjement fra aktive styre-medlemmer i Norges Bygdekvinne-lag.

Styrets oppgave er til enhver tid å sikre god drift og utvikling av organisasjonen i tråd med landsmøtets vedtak og organisasjonens styringsdokumenter. Det nye styret har tatt fatt på oppfølging av landsmøtets vedtak om å legge frem forslag til modernisering av formålsparagraf på landsmøte i 2026. Dette er gjort gjennom etablering av en arbeidsgruppe og delta-kende prosesser på tvers i organisasjonen.

Det nye styret har ønsket å løfte det politiske arbeidet for å sikre større gjen-nomslag for Norges Bygdekvinne-lags kjernesaker. Ledelsen har deltatt på en rekke høringer i Stortinget blant annet i

forbindelse med Stortingsmeldingen om totalberedskapen for Norge og statsbud-sjettet for 2025. Dette har gitt resultater. Norges Bygdekvinne-lag har fått en større rolle som en beredskapsorganisasjon knyttet til praktisk matkunnskap og egenberedskapen for Norge. For 2025 har Norges Bygdekvinne-lag fått økt organisasjonstøtten fra Landbruks- og matdepartementet.

Det nye styret har vært opptatt av at styre-medlemmene både skal bidra med sin kompetanse og bygge ny kompetanse til beste for organisasjonen. Det ble derfor nedsatt fire ressursgrupper med temaene politikk, organisasjon, praktisk matkunnskap og gode liv i levende bygder. Disse bidrar aktivt inn i det løpende arbeidet i utvikling av Norges Bygdekvinne-lag som organisasjon.

Alle møteplasser som distriktsårsmøter, distriktsledersamling og landsmøte er gjennomført fysisk og styret har vært representert på alle disse.

Styret har hatt syv styremøter herav fire fysiske og tre digitale. I november ble styremøtet holdt på Ersgard gard i Trønde-lag fylke. Her besøkte styret Route26. Styret fikk møte bedriftene til en samtale om hva som må til av virkemidler for å legge til rette for kvinnelige gründere

på bygda. Arbeidsutvalget har hatt syv møter, alle digitale. Styrets medlemmer har vært representert på 118 møter og arrangementer. Det er i alt behandlet 45 saker i styret. Norges Bygdekvinne-lag er representert i styret og representant-skapet i Norges Bondelag og Norges Bygdeungdomslag. Til jordbruksforhand-lingene spilte styret inn krav om bedre velferdsordninger for kvinnelige bønder i jordbruket, samt midler til tiltak for formidling av praktisk matkunnskap til den norske befolkning.

Hvert styremedlem er kontaktperson for to til tre distriktslag, og rapporterer til styret om aktiviteter i distriktslagene og vis a versa. Denne dialogen foregår nå digitalt og i forkant av styremøtene. Ordningen gir god informasjonsflyt, utveksling av kunnskap og erfaringer mellom styret og distriktslagene.

STYRETS SAMMENSETNING 2024 fra juni

LEDER
Anne Irene Myhr

NESTLEDER
Sanna Røhr

STYREMEDLEMMER
Monika Frisvold Vågan
Marit Green Tymczuk
Eva Dybwad Alstad
Borghild Strekerud
Signe Opdal

VARAREPRESENTANTER
Anne Drugli (1.vara)
Borgny Sletten (2. vara)
Solveig Marie Ådneram (3. vara)

NORGES BONDELAYS REPRESENTANT
Konrad Kongsgård
Vara: Marte Iversen

NORGES BYGDEUNGDOMSLAYS REPRESENTANT
Hans-Egil Børstad (frem til juli) Øyvind Berg
Vara: Sigrid Heringstad

ARBEIDSUTVALGET
Anne Irene Myhr
Sanna Røhr
Monika Frisvold Vågan
Vara: Eva Dybwad Alstad

Foto. Christian Anton Smedshaug

Administrasjonen

Administrasjonen har ansvar for den daglige driften og utviklingen av Norges Bygdekvinne-lag, i tråd med Norges Bygdekvinne-lags styringsdokumenter som vedtas på landsmøtet og gjennom vedtak i sentralstyret.

TEKST: SOSAN ASGARI MOLLESTAD

De ansatte tilrettelegger for sentrale arrangementer og aktiviteter i orga-nisasjonen, forbereder grunnlaget for sikring av inntekter gjennom offentlige tilskudd, sponsorer og nasjonale prosjektsøknader, følger opp samarbeidspartnere og det interessepolitiske arbeidet, samt drift av medlemsregisteret, medlemspleie og rekruttering.

Gjennom Bygdekvinne-lagets nettside, Facebook, Instagram, medlemsbladet Bygdevinner og medlemsregisteret formidles informasjon, kunnskap og aktivi-

teter i hele organisasjonen. Det sendes ut to lokallagssendinger i året. Det tilbys gratis kurs og support i bruk av egne nettsider og sosiale medier til lokallag og distriktslag. Norges Bygde-kvinne-lag er eier av nettstedene bygdekvinne-laget.no og norsk-tradisjonsmat.no, og driftes av administrasjonen.

Administrasjonen ved general-sekretær er sekretær for styret i Norges Bygdekvinne-lag. Administra-sjonen holder til i Landbrukets Hus, Hollendergata 5 i Oslo.

ANSATTE 2023
GENERALSEKRETÆR
Cesilie Aurbakken
Daglig leder for administrasjonen i Norges Bygdekvinne-lag
ORGANISASJONSKONSULENT
Marie Aaslie (til 31. august 2024)
ORGANISASJONSADMINISTRATOR:
Marte Gjestvang Olimb (fra 15. august 2024) – Medlemsregister og medlemspleie

REDAKTØR OG KOMMUNIKASJONSRAÐGIVER
Helle Cecilie Berger
Redaktør for Bygdevinner bygdekvinne-laget.no og norsktradisjonsmat.no, samt sosiale medier
ORGANISASJONSRAÐGIVER
Astrid Seime
Arrangementer, utvikling, interessepolitisk arbeid og prosjektleder for «Nøysom»
Sosan Asgari Mollestad
Mangfold og inkludering, utvikling og prosjektleder for «Sammen for inkludering»

Fra vestre: Monika Frisvold Vågan, Marit Green Tymczuk, Signe Opdal, Konrad Kongsgård, Eva Dybwad Alstad, Borgny Sletten, Borghild Strekerud, Cesilie Aurbakken, Solveig Marie Ådneram, Anne Drugli, Sanna Røhr og Anne Irene Myhr. Foto. Alma Studio

Styrets beretning 2024

Lagets formål er å samle kvinner som ser betydningen av aktive bygdemiljø og primærnæringene. Norges Bygdekvinnelag er en partipolitisk nøytral organisasjon som skal ivareta kvinnene og bygdefolkets kulturelle, sosiale og økonomiske interesser og bygge på likeverd, demokrati og kristen kulturarv.

Norges Bygdekvinnelag har 379 lokallag og er representert i alle fylker i Norge. Norges Bygdekvinnelag sentralt holder til i Landbrukets Hus i Hollendergata 5 i Oslo.

Aktiviteter i 2024

Bygdekvinnelaget har innenfor rammene av budsjettet gjennomført aktiviteter i henhold til styringsdokumenter som budsjett, politisk plattform, strategi mot 2026, arbeidsplan for 2023-2024 og vedtak fattet på landsmøtet i Norges Bygdekvinnelag i 2024.

Norges Bygdekvinnelag følger opp sin status som rådgivende organisasjon for UNESCO for sin kunnskap om tradisjonell matkultur i Norge. Norges Bygdekvinnelag har fått innvilget støtte fra Sparebankstiftelsen til det landsomfattende prosjektet «Nøysom» for 2024-2025 og prosjektet «Friluftsglede og inkludering» for 2025.

Med bakgrunn i vedtak fra Landsmøte i Ålesund har det vært stort fokus på organisasjonsopplæring i 2024 og arbeidet med modernisering av formålsparagrafen. Det politiske fokuset har vært på viktigheten av praktisk matkunnskap for matsikkerhet, beredskap og folkehelsen. Norges Bygdekvinnelag ble tildelt prisen «Årets formidler» under årets Matpris 2024. Dette er en anerkjennelse av det arbeidet bygdekvinne gjør for å formidle mattradisjoner til neste generasjon.

Norges Bygdekvinnelag samarbeider med Utviklingsfondet for å styrke kvinner kår i Guatemala. Høsten 2024 var Norges Bygdekvinnelag vertskap for Ammid, vår samarbeidsorganisasjon i Guatemala. Det ble varme møter mellom Tana Bygdekvinnelag, Innvik Bygdekvinnelag og Aracelia Marroquiun og Maria Louisa Ramirez fra Ammid. Målet med besøket var å utveksle kunnskap og erfaringer mellom urbefolkningsgrupper, kvinners rettigheter og kår i Norge og Guatemala. De to kvinnene fikk også et møte med Sametinget. Besøket ble finansiert av Kulturdirektoratet, Utviklingsfondet og Norges Bygdekvinnelag.

Norges Bygdekvinnelags nettsider www.bygdekvinnelaget.no, norsktradisjonsmat.no, medlemsbladet Bygdekvinner, Facebook og Instagram formidler daglig aktiviteter fra lokallag, distriktslag og sentralt i organisasjonen. I 2024 har det vært en liten nedgang i antall sidevisninger og brukere på www.bygdekvinnelaget.no og norsktradisjonsmat.no og i sosiale medier. Antall oppslag i media totalt er 2 583 som er en nedgang på 2,9% fra 2023.

Samlet sett har det vært god aktivitet i organisasjonen og god synlighet som samfunnsaktør.

Finansiell risiko

Norges Bygdekvinnelag har ikke langsiktig forpliktelser ut over fremtidige pensjonsforpliktelser. Forpliktelsen er ikke beregnet og balanseført.

Det har etter styrets vitende ikke inntruffet omstendigheter etter 31.12.2024 og frem til dato, som har betydning for bedømmelsen av regnskapet og organisasjonens økonomiske stilling. Regnskapet viser etter styrets oppfatning et riktig bilde av organisasjonens stilling og resultat i 2024.

Nøkkeltall

Aktivitetsresultatet for Norges Bygdekvinnelag viser et årsresultat på kroner 530 583. Bygdekvinneenes Hjelpfond viser et overskudd på kroner 12 526.

Soliditet og likviditet

Norges Bygdekvinnelag har god soliditet og likviditet.

Disponering av årsresultatet

Årets overskudd i aktivitetsregnskapet er overført organisasjonens egenkapital. Overskuddet i Bygdekvinneenes Hjelpfond er lagt til Hjelpfondets egenkapital.

Medlemsutviklingen

Norges Bygdekvinnelag har i 2024 hatt en jevn medlemsutvikling.

I 2024 har det vært en liten medlemsnedgang med 54 færre betalende medlemmer enn i 2023. Dette skyldes færre nye medlemmer i 2024, da det var 1 002 mot 1 140 i 2023. Det var også færre utmeldte enn forrige år, som sørger for en jevnere utvikling. I 2024 var antall utmeldinger 1 395 mot 1 510 i 2023.

Norges Bygdekvinnelag hadde pr. 31.12.24, 9 982 betalende medlemmer mot 10 036 i 2023.

Antall registrerte medlemmer pr. 31.12.24 var 11 852 mot 12 710 i 2023. Medlemmer kan ligge i medlemsregisteret i to år uten å betale kontingent, deretter blir de tatt ut av registeret.

Styret takker alle lag for flott innsats i arbeidet med rekruttering av nye ungdomsmedlemmer.

Gratulerer til Byneset Leinstrand Bygdekvinnelag og Eidsvoll Bygdekvinnelag som beste ververe med henholdsvis 32 og 27 nye medlemmer i lokallagene for 2024.

Inntektsstruktur i Norges Bygdekvinnelag

I 2024 utgjorde samlet medlemskontingent kroner 7 228 818. Herav er kroner 1 146 560 overført til distriktslagene. Sum inntekter for 2024 utgjorde kroner 17 044 342.

Av den totale medlemsinntekten på kroner 7 228 818 utgjør kontingenten til sentralleddet kroner 6 082 258. Det betyr at en stor del av aktiviteten i Norges Bygdekvinnelag finansieres gjennom andre kilder som momskompensasjon, Sparebankstiftelsen, offentlige tilskudd, Gjensidige forsikring, Norges Bondelag, Landkreditt og annonser.

Egenkapitalutvikling

Den totale egenkapitalen er pr. 31.12.24 på kroner 9 045 095. Av denne summen utgjør Hjelpfondet kroner 1 460 104.

Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen på kroner 9 045 095 utgjør 69,5 prosent av totalkapitalen (sum gjeld og egenkapital) på kroner 13 010 917.

Fortsatt drift og utvikling

Forutsetninger om fortsatt drift og utvikling er til stede og årsoppgjøret for 2024 er satt opp under denne forutsetning.

Styret og sekretariatets sammensetning

Styret består av syv kvinner og to menn. I tillegg har styret tre valgte varamedlemmer fra Norges Bygdekvinnelag. 1. vara stiller fast i styremøtene. Det har i 2024 vært 5 årsverk, hvorav prosjektfinansiering utgjorde 1,6 årsverk. Av ansatte i sekretariatet er det fem kvinner.

Arbeidsmiljø

Det har vært et høyt aktivitetsnivå på kontoret i arbeidsåret. Ingen ansatte eller tillitsvalgte har vært utsatt for skader og ulykker i arbeidet for Norges Bygdekvinnelag. Arbeidsmiljøet anses som godt og sykefraværsprosenten har vært 3, 49 prosent totalt for 2024.

Ytre miljø

Etter styrets oppfatning forurenses ikke organisasjonen det ytre miljøet utover hva som er normalt for frivillige organisasjoner.

Oslo 18. februar 2025
Styret i Norges Bygdekvinnelag

Sanna Røhr	Anne Irene Myhr	Cesilie Aurbakken
1. nestleder	Styreleder	Generalsekretær

Monika Frisvold Vågan	Eva Dybwad Alstad	Signe Opdal
2. nestleder	Styremedlem	Styremedlem

Borghild Grav Strekerud	Marit Green Tymczuk	Konrad Kongshaug
Styremedlem	Styremedlem	Styremedlem

Eivind Berg
Styremedlem

Aktivitetsregnskap

	Noter	2024	2023
Inntekter			
Medlemsinntekter	1	7 228 818	7 114 375
Tilskudd			
Offentlige tilskudd	2	4 185 883	3 787 021
Andre tilskudd	2	3 980 525	975 700
Sum tilskudd		8 166 408	4 762 721
Innsamlede midler		168 528	245 988
Opptjente inntekter fra aktiviteter		933 466	1 671 500
Finans og investeringsinntekter		547 122	393 270
SUM INNTEKTER		17 044 342	14 187 854
Kostnader			
Kostnader til anskaffelse av midler		1 188 085	1 387 395
Bevilgninger			
Internasjonalt arbeid - Guatemala		239 261	424 584
Norges Bygdekvinnelag`s priser		20 000	20 000
Overføring til fylkeslag og lokallag	3	2 866 064	2 622 896
Sum bevilgninger		3 125 325	3 067 480
Kostnader til aktiviteter i organisasjonen			
Forbruker- og matpolitikk	4	238 200	447 854
Bygdekvinnelaget som samfunnsaktør	4	208 926	295 983
Kvinnesolidaritet uten grenser	4	186 870	244 183
Organisasjonsutvikling og medlemspleie	4	1 957 411	3 512 291
Nasjonalt prosjekt	4	4 480 011	1 390 062
Tillitsvalgte	4	2 328 532	1 178 545
Sum kostnader til aktiviteter i organisasjonen		9 399 950	7 068 918
Kontorkostnader	4,5	2 800 399	2 663 615
SUM KOSTNADER		16 513 759	14 187 408
AKTIVITETSRESULTAT		530 583	446
Hjelpfondet	6,7	12 526	13 227
ÅRSRESULTAT		543 109	13 673
Disponeringer:			
Overføring til hjelpfondet	7	12 526	13 227
Overført til fri egenkapital	7	530 583	446
Sum disponert		543 109	13 673

<i>Eiendeler</i>	Noter	31.12.2024	31.12.2023
<i>Anleggsmidler</i>			
Investeringer i aksjer og andeler	8	1	1
<i>Omløpsmidler</i>			
Kundefordringer	9	140 733	136 823
Andre fordringer	9	0	327
Sum fordringer		140 733	137 150
Bankinnskudd og kontanter	10	12 870 183	12 139 524
Sum omløpsmidler		13 010 916	12 276 674
SUM EIENDELER		13 010 917	12 276 675
<i>Egenkapital og gjeld</i>			
<i>Egenkapital</i>			
Hjelpefond	7	1 460 104	1 447 578
Fri egenkapital	7	7 584 991	7 054 408
Sum opptjent egenkapital		9 045 095	8 501 986
Sum egenkapital		9 045 095	8 501 986
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		2 053 604	1 361 117
Offentlige avgifter	10	367 815	381 204
Annen kortsiktig gjeld		1 322 522	1 263 137
Forskudd prosjekter		0	535 000
Forskudd medlemskontingent		221 881	144 795
Internasjonalt arbeid		0	89 436
Sum kortsiktig gjeld		3 965 822	3 774 689
Sum gjeld		3 965 822	3 774 689
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		13 010 917	12 276 675

Oslo 19. februar 2025
Styret i Norges Bygdekvinnelag

Sanna kaarina Røhr Nestleder	Anne Irene Myhr Styreleder	Cecilie Aurbakken Generalsekretær
Monika Frisvold Vågan styremedlem	Eva Dybwad Alstad styremedlem	Signe Opdal styremedlem
Borghild Grav Strekerud styremedlem	Marit Green Tymczuk styremedlem	

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet består av aktivitetsregnskap, balanse og noteopplysninger og er avlagt i samsvar med regnskapslov og god regnskapsskikk.

Aktivitetsregnskap

Formålet med et aktivitetsregnskap er å vise alle anskaffede midler fordelt på hovedtyper, og hvordan disse er anvendt i løpet av regnskapsåret. Brukeren av regnskapet skal kunne lese av regnskapet hvordan den ideelle organisasjonen har finansiert sine aktiviteter, eksempelvis ved medlemsinntekter, tilskudd, gaver eller andre kilder. Videre skal det av oppstillingsplanen fremgå hvordan midlene er anvendt til formålet og hvor store kostnader som er påløpt til å anskaffe midler. Det er en målsetning at det skal være en klar sammenheng mellom inntektene til et formål og kostnadene som er brukt til samme formålet.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper om historisk kost, sammenlignbarhet, fortsatt drift, kongruens og forsiktighet. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Når faktiske tall ikke er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelsen, tilsier god regnskapsskikk at ledelsen beregner et best mulig estimat for bruk i resultatregnskap og balanse. Det kan fremkomme avvik mellom estimerte og faktiske tall. Eiendeler og gjeld som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, er klassifisert som henholdsvis omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld skjer til henholdsvis laveste og høyeste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Inntektsføringstidspunkt

Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. Prosjektinntekter inntektsføres i tråd med prosjektets gjennomføring.

Kostnadsføringstidspunkt og sammenstilling

Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Skatt

Organisasjonen er ikke skattepliktig.

<i>Note 1</i>	<i>Medlemsinntekter</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>
	Sum medlemsinntekter distriktslag og sentralorganisasjon	7 228 818	7 114 375
	Andel distriktslag	-1 146 560	-1 145 816
	Medlemsinntekter sentralorganisasjon	6 082 258	5 968 559

<i>Note 2</i>	<i>Offentlige tilskudd - drift</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>
	Landbruks- og matdepartementet (LMD)	415 000	408 543
	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)	756 980	1 191 960
	Lotteri -og stiftelseilsynet - Mva kompensasjon	2 463 296	2 186 518
	Lotteri -og stiftelseilsynet - Strømsstøtte	5 607	0
	Sum	3 640 883	3 787 021

Offentlige tilskudd - prosjekt

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI)	500 000	0
Kulturdirektoratet	45 000	0
Sum	545 000	0

Sum Offentlig tilskudd	4 185 883	3 787 021
-------------------------------	------------------	------------------

noter til regnskapet for 2024 fortsetter

<i>Andre tilskudd</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>
Sparebankstiftelsen	3 435 000	465 000
Gjensidige Forsikring	297 762	262 937
Norges Bondelag	200 000	200 000
Landkreditt Bank	47 763	47 763
Sum	3 980 525	975 700

Tilskuddene har en varighet på 1 - 3 år. Tilskudd relatert til prosjekter, innteketsføres i forhold til fremdriften i prosjektet. Øvrige tilskudd inntektsføres på utbetalingstidspunkt. Utbetaling av prosjektmidlene skjer i hovedsak med en andel ved oppstart, og resterende utbetaling når prosjektet er utført i samsvar med avtalen.

<i>Note 3 Overføring til lokallag og distriktslag</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>
Andel kontingent distriktslag	1 146 560	1 145 816
Andel MVA kompensasjon distriktslag	330 570	445 385
Andel MVA kompensasjon lokallag	1 382 309	1 018 864
Eksterne kostnader knyttet til MVA kompensasjon	6 625	12 831
Sum overføringer	2 866 064	2 622 896

<i>Note 4 Lønnskostnader</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>
Lønn ansatte	3 753 634	3 580 362
Honorar styret	751 850	729 600
Arbeidsgiveravgift	749 787	726 645
Pensjonskostnader	661 397	666 124
Andre lønnskostnader	215 697	212 394
Sum lønnskostnader	6 132 365	5 915 125

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2024 har vært 5 for organisasjonen, hvorav prosjekter utgjør 1,6 årsverk.

Pensjonskostnader
Norges Bygdekvinnelag har både en ytelsesordning og en innskuddsordning for sine ansatte. Årets pensjonskostnad er lik årets innbetaling. Organisasjonens pensjonsordning tilfredsstiller lovens krav.

Det er ikke stilt sikkerhet eller lån til styret eller ledende personer

<i>Note 5 Revisjonshonorar inkl. mva</i>	<i>2024</i>	<i>2024</i>
Revisjonshonorar	27 250	18 750
Revisor - særattestasjoner	25 000	5 000
Sum	52 250	23 750

<i>Note 6 Hjelpfond</i>	<i>2024</i>	<i>2023</i>
Tilskudd	11 700	18 190
Kjøp av tjenester/utbetalt støtte	72 800	56 400
Renteinntekter	73 626	51 437
Resultat	12 526	13 227

noter til regnskapet for 2024 fortsetter

<i>Note 7 Egenkapital</i>	<i>Hjelpfond</i>	<i>Fri Egenkapital</i>	<i>Totalt</i>
Egenkapital pr 1.1.	1 447 578	7 054 408	8 501 986
Aktivitetsresultat		530 583	530 583
Overføring til hjelpfond	12 526		12 526
Egenkapital pr 31.12.	1 460 104	7 584 991	9 045 095

<i>Note 8 Investering i askjer og andeler</i>	<i>Antall aksjer</i>	<i>Ansk.kost</i>	<i>Bokført verdi</i>
Tun Media AS	92 256	0,12	1

<i>Note 9 Fordringer</i>	
Kundefordringer er oppført til pålydende, fratrasket avsetning til tap med kr 50 000.	
Øvrige fordringer er oppført til pålydende.	

<i>Note 10 Kontanter og bankinnskudd</i>	
Av totale bankinnskudd utgjør kr 270 000 bundne innskudd på skattetrekkkonto.	
Skyldig skattetrekk pr. 31.12.2024 utgjør kr 217 264.	

Til årsmøtet i Norges Bygdekvinnelag

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Bygdekvinnelag som viser et positivt aktivitetsresultat på kr 543 109. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2024, aktivitetsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med den internasjonale revisjonsstandarden for revisjon av regnskap til mindre komplekse enheter (ISA for MKE). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter årsberetning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Flyt Revisjon AS

Amund Barmoen
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Bygdekvinnelagets etiske kjøreregler:

Vi skal respektere hverandre

Vi skal være åpne og ærlige

Vi skal vise engasjement

Vi skal være lojale mot avtaler og beslutninger

Vi skal skape trivsel, stolthet og glede